

А - Дозвола за усогласување со оперативен план

Име на
компанијата **ВАРДАР ДОЛОМИТ ДООЕЛ**
Скопје,
Адреса : **ул.Булевар Илинден бр.47/1-2**
1000 Скопје
Производствен погон, **ул.ЈНА бр.318**
1230 Гостивар

Број на дозвола

Дозвола бр.11 – 8805/3 од 05.10.2010 г

Содржина

Нацрт дозвола за усогласување со оперативен план	и
Содржина	1
Вовед	6
Дозвола	10
1 Инсталација за која се издава дозволата	11
2 Работа на инсталацијата	14
2.1 Техники на управување и контрола	14
2.2 Суровини (вклучувајќи и вода)	17
2.3 Техники на работа	17
2.4 Заштита на подземните води	19
2.5 Ракување и складирање на отпадот	22
2.6 Преработка и одлагање на отпад	24
2.7 Енергетска ефикасност	26
2.8 Спречување и контрола на несакани дејствија	26
2.9 Бучава и вибрации	28
2.10 Мониторинг	28
2.11 Престанок со работа	30
2.12 Инсталации со повеќе оператори	32
3 Документација	33
4 Редовни извештаи	36
5 Известувања	38
6 Емисии	40
6.1 Емисии во воздух	40
6.2 Емисии во почва	47
6.3 Емисии во вода (различни од емисиите во канализација)	50
6.4 Емисии во канализација	51
6.5 Емисии на топлина	53
6.6 Емисии на бучава и вибрации	54
7 Пренос до пречистителна станица за отпадни води	55
8 Услови надвор од локацијата	56
9 Оперативен план	57
10 Договор за промени во пишана форма	61
Забелешка	62
Додаток 1	63
Додаток 2	64
Додаток 3	67

Речник на користени поими

Аеросол	Суспензија на цврсти и течни честички во гасен медиум.
Атмосферска вода	Дождовна вода што дотекува од покриви и места каде што не се одвиваат процесите.
Барање	Барањето поднесено од страна на Операторот за оваа дозвола
БПК	Биолошка потрошувачка на кислород за 5 дена
ГВЕ	Гранични вредности на емисија
ГИЖС	Годишен извештај за животна средина
Годишно	Приближно во интервали на 12 месеци период или дел од период од 12 последователни месеци
Градежен отпад и отпад од рушење	Отпад што потекнува од градење, реновирање и рушење: глава 17 од националниот каталог на отпади или како што е договорено на друг начин.
Гранични вредности на емисија	Масата, изразена во смисла на одредени специфични параметри, концентрацијата и/или нивото на испуштање, кои не смеат да бидат надминати во текот на еден или повеќе временски периоди.
Граница за масен проток	Гранична вредност на емисија која е изразена како максимална маса на една супстација што може да биде емитирана во единица време.
dB(A)	Децибели
Ден	Секој период од 24 часа
Денски	Периодот од 08.00 до 22.00 (сите промени треба да се одразат на дефиницијата за “ноќно време”).
Дневно	За време на сите денови од работата на инсталацијата и во случај на емисии, кога емисиите се одвиваат ; со најмалку едно мерење во било кој еден ден.
Договор	Писмен договор
Документација	Секој извештај, запис, податок, слика, предлог, интерпретација или друг документ во писмена или електронска форма кој се бара со оваа дозвола.
Двегодишно/биенално	Еднаш на секои две години
Еколошка штета	Согласно дефиницијата за еколошка штета во член 5 од Законот за животна средина
Зелен отпад	Отпадно дрво (не вклучувајќи импрегнирано дрво), растителни материјали како што е откос од трева и друга вегетација.

I.S.EN	Интернационален стандард ЕН
Инцидент	(i) итен случај; (ii) секоја емисија што не е во согласност со условите од оваа дозвола; (iii) секое надминување на дневниот капацитет на опремата за ракување со отпад; (iv) секое ниво, дадено во ова дозвола, а е достигнато или надминато, и (v) секоја индикација дека загадување на животната средина се случило или може да се случи.
Индустриски не опасен отпад	Согласно дефиницијата за “индустриски не опасен отпад“ од член 6 од Законот за управување со отпад: Индустриски неопасен отпад е отпадот што се создава при производствените процеси во индустријата и не содржи опасни карактеристики, а според својствата, составот и количеството се разликува од комуналниот отпад;
Инсталација	Согласно дефиницијата за “инсталација“ од член 5 од Законот за животна средина : - во однос на интегрираните еколошки дозволи, е неподвижна техничка единица каде што се вршат една или повеќе пропишани активности и активности кои се непосредно поврзани со нив, а кои би можеле да имаат ефект врз емисиите и врз загадувањето; - во однос на спречувањето и контролата на хавариите со учество на опасни супстанции, инсталација е техничка единица во рамките на еден систем во кој се произведуваат, употребуваат, складираат или се ракува со опасни супстанции. Таа ја вклучува целокупната опрема, објектите, цевководите, машините, алатките, приватните железнички споредни колосеци, станиците за истовар кои ја опслужуваат инсталацијата, складовите или сличните градби, потребни за работа на инсталацијата.
ИСКЗ	Интегрирано спречување и контрола на загадувањето
ИСО	Интернационална организација за стандарди
К	Келвин (единица мерка за температура).
Капацитет/ опрема за задржување	Опрема наменета за задржување на евентуално истечен материјал, собирници.
кРа	Кило Паскали.
Квартално	Цел или дел од период од три последователни месеци, почнувајќи од првиот ден на Јануари, Април, Јули или Октомври.
Leq	Еквивалентно континуирано ниво на звук
Локација чувствителни на бучава (ЛЧБ)	Секоја резидентна куќа, хотел или хостел, болници, училишта, верски објекти, или било други места и објекти за кои е потребно отсуство на бучава со нивоа кои предизвикуваат непријатност.

МДКе	Максимална дозволена концентрација на загадувачки материји во гасовите кои се емитираат.
Месечно	Минимум 12 пати во текот на една година, приближно во месечни интервали.
Надлежен орган	Тело одговорно за издавање на ИСКЗ дозволи
НДТ	Најдобри достапни техники
Неделно	За време на сите недели од работата на инсталацијата и во случај на емисии, кога има емисија; со минимум едно мерење во било која недела.
Нокно време	Од 22.00 до 08.00 часот
Одржува	Чување во добра состојба, вклучувајќи и редовна инспекција, сервисирање, калибрација и поправки доколку се потребни, со цел адекватно да извршува функцијата.
Оператор	Согласно дефиницијата за “Оператор” од член 5 од Законот за животна средина: - секое правно или физичко лице кое врши професионална активност, или врши активности преку инсталацијата и/или ја контролира, или лице на кое му се доверени или делегирани овластувања за донесување економски одлуки во однос на активноста или техничкото работење, вклучувајќи го и носителот на дозволата или овластување за таквата активност, односно лицето кое е задолжено да регистрира или алармира за активноста.
Полугодишно	Целиот или дел од периодите од 6 последователни месеци
Постројка	Секое место или простор употребен за преработување или пак третман на отпадот.
Праг за масен проток	Количина на масен проток, над која се применува ограничување со МДК.
ПРЕО	Проценка на ризикот од еколошка одговорност
Прилог	Секое повикување на Прилог од оваа дозвола се однесува на прилози поднесени како дел од оваа дозвола
Примерок	Доколку контекстот на оваа дозвола не кажува нешто спротивно, примерокот ќе вклучи мерење со електронски инструменти.
ПСОВ	Пречистителна станица за отпадни води
ПУЖС	Програма за управување со животната средина
ПУРЗ	План за управување со ризикот по затворање
Работни часови	Часови/време во кое инсталацијата има дозвола/е овластена да работи.

РИПЗМ	Регистер на испуштање и пренос на загадувачки материји.
РК	Растворен кислород
СЧ	Суспендирани честички
Санитарен/ комунален ефлуент	Отпадни води од тоалетите, местата за миење и кантината во инсталацијата.
Слика	Секое повикување на слика или број на слика значи слика или број на слика содржани во барањето, освен ако не е на друг начин договорено.
Соодветно осветлување (светло)	20 лукса, мерено на ниво на почва
Стандардна Метода	Национална, европска или интернационално признаена процедура (пр. I.S. EN, ISO, CEN, BS или еквивалентно).
СУЖС	Систем за управување со животната средина
Тешки метали	Тешки метали се група на елементи меѓу бакар и бизмут во периодниот систем на елементи - со специфична густина поголема од 4.0 g/cm ³ .
Течен отпад	Било кој отпад во течна форма и што содржи помалку од 2% сува материја.
X1 софтверски пакет	Софтвер кој се користи за внесување на податоци, нивно пресметување и претставување на влијанието како и информации за трошоците.
ХПК	Хемиска потрошувачка на кислород
ЦЕН (CEN)	Comité Européen De Normalisation – European Committee for Standardisation.

Вовед

Овие воведни белешки не се дел од дозволата

Следната дозвола е издадена согласно Законот за животна средина (Службен весник 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09 и 48/2010) за работа на инсталација што извршува една или повеќе активности наведени во Уредбата на Владата за определување на активностите на инсталациите за кои се издава интегрирана еколошка Дозвола, односно Дозвола за усогласување со оперативен план и временски распоред за поднесување барање за усогласување со оперативен план ("Службен весник на РМ" бр.89/2005, до одобреното ниво во Дозволата.

Краток опис на инсталацијата регулирана со оваа дозвола

Други интегрирани дозволи поврзани со оваа инсталација		
Сопственик на дозволата	Број на дозвола	Дата на издавање
Нема	/	/

Заменети дозволи/Согласности/Овластувања поврзани со оваа инсталација		
Сопственик	Референтен број	Дата на издавање
Нема	/	/

Опис на постројката:

"Вардар Доломит" ДООЕЛ Скопје, Производствен погон Гостивар е инсталација за производство на синтер - доломит, синтер - доломитни опеки и маси. Производствените погони на инсталацијата се лоцирани на земјиште со површина од 26 879 м². Просторот во кој се одвиваат работните активности има површина од 6232 м² и се состои од:

- управна зграда;
- производствен дел.

Во управната зграда е лоцирана лабораторија во која се испитуваат некои параметри на суровиот и синтеруваниот доломит - густина и гранулометриски состав. Производствениот дел на фабриката се состои од три погони:

- погон за производство на синтер - доломит;
- погон за производство на синтер - доломитни маси;
- погон за производство на синтер - доломитни опеки.

Локација на инсталацијата "Вардар Доломит" ДООЕЛ Скопје, Производствен погон Гостивар:

Инсталацијата "Вардар Доломит" ДООЕЛ Скопје, Производствен погон Гостивар е лоцирана во градот Гостивар на улица "ЈНА" бр. 318. Во однос на околните објекти Вардар Доломит го има следново опкружување:

- од исток и запад се граничи со индивидуални стамбени објекти;
- на југ од фабриката се простира регионалниот пат Маврово - Охрид ;

- на североисток - регионалниот пат Маврово - Охрид - Скопје и аграрно земјиште;

Локациската поставеност на објектот дадена во диспозиција е претставена на шемата дадена во прилог.

Внатрешна поставеноста на Погоните во инсталацијата "Вардар Доломит" ДООЕЛ Скопје, Производствен погон Гостивар

Производствените погони на фабриката за производство на синтер - доломит, доломитни опеки и доломитни маси "Вардар - Долломит" ДООЕЛ Скопје, Производствен погон Гостивар се лоцирани на земјиште со површина од 33 111 м². Просторот во кој се одвиваат работните активности има површина од 6232 м² и се состои од:

- управна зграда;
- производствен дел.

Во управната зграда е лоцирана лабораторија во која се испитуваат одредени параметри на суровиот и синтеруваниот доломит и тоа: густина и гранулометриски состав. Производствениот дел на фабриката се состои од три погони:

- погон за производство на синтер - доломит;
- погон за производство на синтер - доломитни маси;
- погон за производство на синтер - доломитни опеки.
- Во погонот за производство на синтер - доломит се наоѓаат две шахтни и една ротациона печка. Намената на сите три печки е синтерување на доломит. Ротационата печка не е во употреба, додека пак двете шахтни печки, во зависност од потребите, работат истовремено или пак наизменично.
- Во погонот за производство на синтер - доломитни опеки се лоцирани:
  - одделение за подготовка;
  - одделение за формирање;
  - одделение за термичка обработка;
  - одделение за пакување на синтер - доломитните опеки.
- Погонот за производство на синтер - доломитни маси се состои од:
  - одделение за подготовка;
  - одделение за пакување на синтер - доломитните маси.

Овие два погони располагаат со заедничка магацинска просторија.

Во сопственост на "Вардар Долломит" ДООЕЛ Скопје, Производствен погон Гостивар припаѓа и рудник лоциран на Сува Гора, кој не е производствено активен.

Водоснабдување

Водоснабдување со санитарна вода, како и со вода потребна за одвивање на технолошкиот процес во "Вардар Долломит" ДООЕЛ Скопје, Производствен погон Гостивар се врши преку градската водоводна мрежа. За одвивање на технолошкиот процес во "Вардар Долломит" ДООЕЛ Скопје, Производствен погон Гостивар вода се користи само при ладење на брениерите со кои се врши согорување на мазутот, со што се ослободува топлина потребна за процесот на синтерување на доломит.

Потреба од вода се јавува и за пиење, одржување на хигиена на вработените и одржување на хигиена на санитарните јазли. Просечната месечна потрошувачка на вода во "Вардар Долломит" ДООЕЛ Скопје, Производствен погон Гостивар изнесува 33 000 м³.

Електрично напојување

"Вардар Долломит" ДООЕЛ Скопје, Производствен погон Гостивар со електрична енергија се напојува од градската електрична мрежа преку сопствена трансформаторска станица. Трансформаторската станица има три трансформатори од кои два (со ознака 10(20)/0,4 kV) работат активно.

Електричната енергија се употребува за:

- одвивање на целокупниот технолошки процес;
- осветлување на просториите.

Потрошувачката на електрична енергија во "Вардар Долломит" за 2005 год. изнесува 2.176.000 kW часови.

Фабриката Вардар Долomit се напојува со електрична енергија преку подземен 20 KV кабел кој што ги поврзува со трафостаницата „Стаклара,, Гостивар. Во моментот се во преговори со „Електро Дистрибуција,, ЕВН Гостивар за поставување на уште еден 20 KV подземен кабел со кој би се поврзале директно со градската трафостаница. Со тоа би се овозможило т.н. двострано напојување на фабриката со електрична енергија и би се намалила веројатноста да фабриката остане без напојување со електрична енергија. Во Вардар Долomit трафостаницата е опремена со три трансформатори, секој со сила од по $S = 1000 \text{ KVA}$, од кои редовно во погон се две а едниот се користи како резервен.

Вардар Долomit ДООЕЛ Скопје, Производствен погон Гостивар во насока на подобрувањето на управувањето со животната средина го има имплементирано стандардот ISO 14001, за подобрувањето на управувањето со квалитет го има имплементирано стандардот ISO 9001.

Комуникација

Доколку сакате да контактирате со Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина (во понатамошниот текст Надлежниот орган) во врска со оваа дозвола, ве молиме наведете го Бројот на дозволата.

За било каква комуникација, контактирајте го Надлежниот орган на адресата бул"Гоце Делчев" бб (зграда на МТВ 10 спрат), 1000 Скопје, Република Македонија.

Доверливост

Дозволата го обврзува Операторот да доставува податоци до Надлежниот орган. Надлежниот орган ќе ги стави податоците во јавните регистри, согласно потребите на Законот за животна средина. Доколку Операторот смета дека било кои од обезбедените податоци се деловно доверливи, може да се обрати до Надлежниот орган да ги из земе истите од регистарот, согласно Законот за животна средина. За да и овозможи на Надлежниот орган да определи дали податоците се деловно доверливи, Операторот треба истите јасно да ги дефинира и да наведе јасни и прецизни причини поради кои бара изземање. Операторот може да наведе кои документи или делови од нив ги смета за деловно или индустриски доверливи, согласно Законот за животна средина, член 55 став 2, точка 4. Операторот ќе ја наведе причината поради која Надлежниот орган треба да одобри доверливост. Податоците и причината за доверливост треба да бидат приложени кон барањето за интегрирана еколошка дозвола во посебен плик.

Промени во дозволата

Оваа дозвола може да се менува во согласност со Законот за животна средина.

Предавање на дозволата при престанок на работа на инсталацијата

При делумен или целосен престанок со работа на инсталацијата, Операторот го известува органот. Со цел барањето да биде успешно, операторот мора да му покаже на Надлежниот орган, согласно член 120 став 3 од Законот за животна средина, дека не постои ризик од загадување и дека не се потребни понатамошни чекори за враќање на местото во задоволителна состојба.

Преглед на барани и доставени документи

Предмет	Датум	Коментар
Барање (Бр.)	Добиено	
Доставување на Барањето за добивање на дозвола за усогласување со оперативен план за Вардар Доломит ДООЕЛ Скопје, Производствен погон Гостивар Бр.11-4004/1	29.06.2007	Доставеното барање имаше недостатоци и затоа е побарано дополнување
Известување до Вардар Доломит ДООЕЛ Скопје, Производствен погон Гостивар бр.11-4004/2	17.07.2007	Напишано е известување на барањето за прием на барањето
Објава во дневен печат на барањето за добивање на дозвола за усогласување со оперативен план за Вардар Доломит ДООЕЛ Скопје, Производствен погон Гостивар бр.11-3050/1	16.03.2010	Извршена е објава во дневен печат (Вечер и Лајм) на барањето за добивање на дозвола за усогласување со оперативен план за Вардар Доломит ДООЕЛ Скопје, Производствен погон Гостивар
Известување и прилог од барањето до надлежните институции бр. 11-3369/1	22.03.2010	Доставени се примероци од барањето до надлежните институции.
Доставување на второ дополнување на барањето бр.11-3050/1	10.06.2010	Доставено е второ дополнување на барањето
Изготвена е Нацрт А - дозвола за усогласување со оперативен план за Вардар Доломит бр.11-8805/1	13.09.2010	Изготвена е Нацрт А - дозвола за усогласување со оперативен план за Вардар Доломит.
Објава на Нацрт А - дозвола за усогласување со оперативен план за Вардар Доломит бр.11- 8805/1	16.09.2010	Извршена е објава на Нацрт А - дозвола за усогласување со оперативен план за Вардар Доломит во дневен печат во Вечер и Лајм од 13.09.2010 год.
Покана за преговори и одржување на преговори за усогласување со оперативен план за Вардар Доломит бр.11-8898/1	21.09.2010	Одржан е првиот состанок за преговори за усогласување со оперативен план за Вардар Доломит
Забелешки по однос на Нацрт А - дозволата за усогласување со оперативен план за Вардар Доломит бр.11-8805/2	29.09.2010	Доставени се забелешки по однос на Нацрт А - дозвола за усогласување со оперативен план за Вардар Доломит од страна на операторот.
Забелешки по однос на Нацрт А - дозволата за усогласување со оперативен план за Вардар Доломит бр.11-8898/3 и 11-8898/4	12.10.2010	Доставени се забелешки по однос на Нацрт А - дозвола за усогласување со оперативен план за Вардар Доломит од страна на операторот.
Издавање на А - дозвола за усогласување со оперативен план за Вардар Доломит ДООЕЛ Скопје, Производствен погон Гостивар бр.11-8805/3	05.10.2010	Одлучено Позитивно

Дозвола

Закон за животна средина

Дозвола

Број на дозвола

Дозвола бр.11-8805/3 од 05.10.2010 год.

Надлежниот орган за животна средина во рамките на својата надлежност во согласност со член 95 од Законот за животна средина (Сл. весник Бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09 и 48/2010), го овластува

ВАРДАР ДОЛОМИТ ДООЕЛ Скопје ("Оператор"),

со регистрирано седиште на

Адреса: ул.Булевар Илинден бр.47/1-2

Поштенски број Град: 1000 Скопје

Производствен погон : ул.ЈНА бр.318, 1230 Гостивар

Држава: Република Македонија

Број на регистрација на компанијата 5775647

да раководи со Инсталацијата

Цело име на инсталацијата : ВАРДАР ДОЛОМИТ ДООЕЛ Скопје

Адреса : ул. Булевар Илинден бр.47/1-2

Поштенски број Град : 1000 Скопје

Производствен погон: ул.ЈНА бр.318, 1230 Гостивар

во рамките на дозволата и условите во неа.

МИНИСТЕР
Dr. Nexhati Jakupi

Датум

05.10.2010

Услови

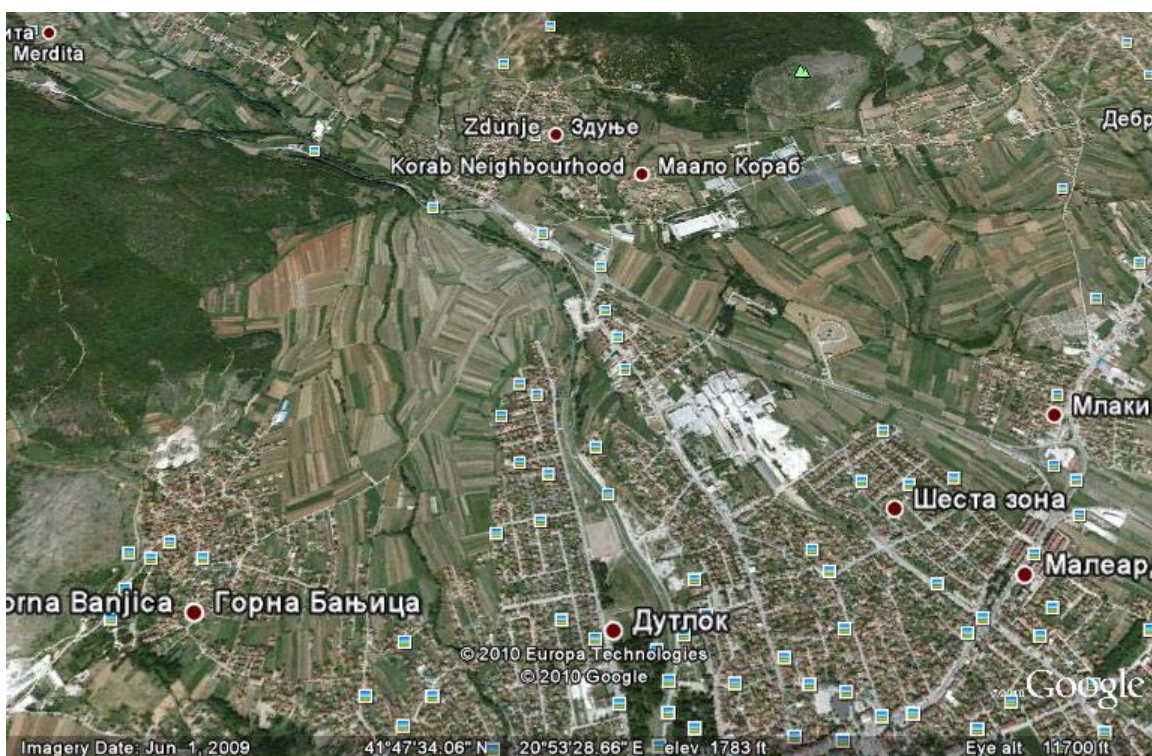
1 Инсталација за која се издава дозволата

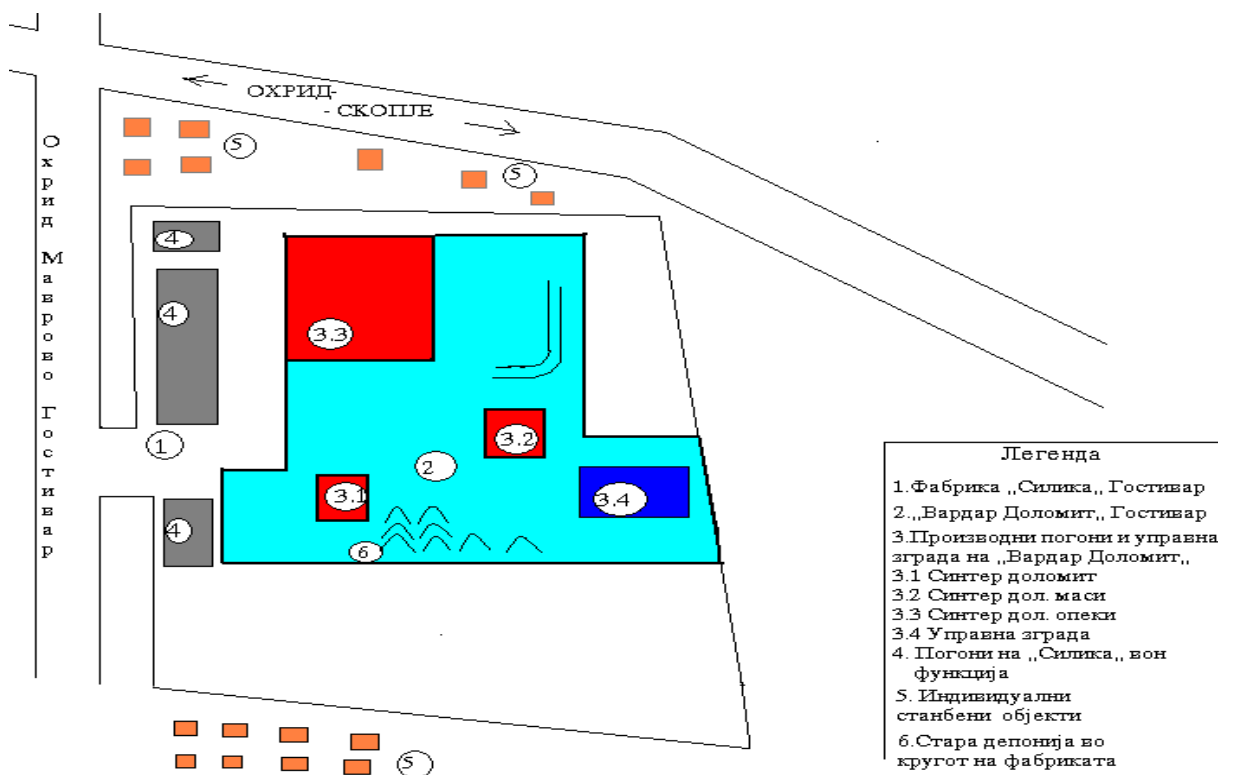
1.1.1 Операторот е овластен да изведува активности и/или поврзани активности наведени во Табела 1.1.1.

Табела 1.1.1 (а) основни активности		
Активност од Анекс 1 од Уредбата за определување на инсталациите за кои се издава интегрирана еколошка дозвола со временски распоред за поднесување оперативни планови	Опис на наведената активност	Граници на наведената активност
(Анекс И, Точка 3 Индустија на минерали) 3.4 Инсталации за производство на керамички производи со печење пред се керамида, тули, огноотпорни тули, плочки, каменина или порцелан, со производствен капацитет над 75т/ден или капацитет на печка над 4 м ³ и со насипна густина над 300 кг/м ³ по печка.	Производство 120 т/ден за синтер доломит 90 т/ден доломитни маси и опеки	Вардар Доломит ДООЕЛ Скопје, Производствен погон Гостивар е инсталација за производство на синтер - доломит, синтер - доломитни опеки и синтер -
Табела 1.1.1 (б) основни придружни активности		
Активност	Опис на наведената активност	Граници на наведената активност
Складирање и ракување со суровините	Транспорт, складирање и ракување со суровината	Од влезот на суровината во инсталацијата до употребата во процесот
Складирање и ракување со готовиот производ	Складирање и ракување со готовиот производ синтер - доломит, синтер - доломитни маси и синтер - доломитни опеки.	Од производството на синтер - доломит, синтер - доломитни маси и синтер - доломитни опеки.

Активностите овластени во условите 1.1.1 ќе се одвиваат само во рамките на локацијата на инсталацијата, прикажана и означена подолу во планот.

Табела 1.1.2	
Документ	Место во документација
Мапа на Вардар Доломит ДООЕЛ Скопје, Производствен погон Гостивар	41°47'48.50"N 20°53'44.25"E

1.1.3 Оваа Дозвола е само за потребите на ИСКЗ според Законот за животната средина (Службен Весник на РМ 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09 и 48/2010) и ништо во оваа Дозвола не го ослободува Операторот од обврските за исполнување на условите и барањата од други закони и подзаконски акти.

1.1.4 Инсталацијата ќе работи, ќе се контролира и ќе се одржува и емисиите ќе бидат такви како што е наведено во оваа дозвола. Сите програми кои треба да се извршат според условите на оваа Дозвола стануваат дел од дозволата.

2 Работа на инсталацијата

2.1 Техники на управување и контрола

2.1.1 Инсталацијата за која се издава Дозволата, согласно условите во Дозволата ќе биде управувана и контролирана онака како што е опишано во барањето за дозвола за ИСКЗ, или на друг начин договорен со Надлежниот орган во писмена форма.

Табела 2.1.1 : Управување и контрола		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Детали за структурата на управување со инсталацијата	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје III.1	29. 06. 2007
Управување со животна средина	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје III.2	29. 06. 2007

2.1.2 Инсталација ќе ја контролира соодветно обучен персонал кој е целосно запознаен со условите на оваа Дозвола.

2.1.3 Копија од оваа Дозвола, како и оние делови од барањето кои се земени во предвид во оваа Дозвола ќе бидат во секое време достапни за секој вработен кој ја извршува работата на која се однесуваат некои од барањата на Дозволата.

2.1.4 Во инсталацијата треба да има поставено менаџер со соодветно квалификувано и со соодветно работно искуство кој што ќе биде назначен како одговорно лице. Менаџерот на инсталацијата или некое друго номинирано лице со соодветни квалификации и искуство, во улога на заменик, ќе биде присутен во инсталацијата во секое време во текот на работотата на инсталацијата или како што е поинаку назначено од страна на Надлежниот орган.

2.1.5 Операторот не подоцна од 6(шест) месеци од добивањето на оваа дозвола, ќе воспостави и одржува систем за управување со животната средина (СУЖС). Системот за управување со животната средина ќе се надградува еднаш годишно на секои 12 месеци. Во СУЖС треба да бидат внесени следните елементи кои ќе бидат како минимум при пополнувањето:

- структура на управувањето и известување
- распоред на целите и задачите за животната средина

2.1.6 Операторот ќе подготви распоред на целите и задачите за животна средина. Распоредот, како минимум ќе обезбеди преглед на сите операции и процеси, вклучувајќи и проценка на практичните опции за ефикасност на енергијата и другите ресурси, употреба на почиста технологија, почисто производство и превенција, потоа спречување, редукација и минимизирање на отпадот, како и вклучување на цели за намалување на отпадот. Распоредот ќе вклучува временски рамки за достигнувањето на поставените цели и ќе се однесува на период од минимум 5 (пет) години. Распоредот ќе се разгледува годишно на секои 12 месеци и сите измени треба да се пријават кај Надлежниот орган за нивно одобрение, како дел од годишниот извештај за животна средина (ГИЖС).

2.1.7 Операторот ќе му достави на Надлежниот орган програма за управување со животната средина (ПУЖС) за одобрување, во којашто ќе биде вклучена и временска рамка за остварување на целите и задачите за животната средина подготвени во условот 2.1.6. По одобрување на програмата, Операторот треба истата да ја постави и да ја одржува. Таа ќе соржи:

- Распределба на одговорностите за задачите;
- Средства со кои тие може да се остварат;
- Време во кое тие може да се достигнат.

ПУЖС ќе се разгледува еднаш годишно на секои 12 месеци и соодветните дополненија ќе се доставуваат до Надлежниот орган за одобрение, како дел од годишниот извештај за животна средина (ГИЖС) (услов 2.1.6).

Како дел од ГИЖС, операторот ќе подготви и ќе достави до Надлежниот орган Извештај за програмата, вклучувајќи ги успехите во постигнувањето на договорените цели. Таквите извештаи ќе се чуваат во рамките на инсталацијата за период не помал од 7 (седум) години и ќе се достапни за инспекција од овластените лица на Надлежниот орган.

2.1.8 Документација

- Операторот ќе воспостави и ќе одржува систем за документација на управувањето со животната средина кој што треба да биде одобрен од Регулаторот;
- Операторот ќе достави копија од оваа дозвола до секој вработен чии должности се поврзани со условите на оваа дозвола.

2.1.9 Корективни мерки

Операторот ќе воспостави процедури за да се обезбеди превземање на корективни мерки доколку специфицираните барања од Дозволата не се исполнети. Во процедурите ќе се дефинираат одговорноста и овластувањето за иницирање на понатамошна истрага и корективни активности во случај на пријавени прекршувања.

2.1.10 Подигање на свеста и обука

Операторот ќе воспостави и ќе одржува процедури за идентификување на потребите за обука и за обезбедување на соодветна обука за сите вработени чија работа може да има значително влјание врз животната средина. Операторот е должен да чува записи од обуките.

2.1.11 Програма за комуникација

Операторот ќе воспостави програма за подигање на јавната свест и обука за да се обезбеди дека јавноста може да добие информации во врска со состојбата на животната средина од Операторот во секое време.

2.1.12 Програма за одржување

Операторот ќе воспостави и одржува програма за одржување на целата фабрика и соодветна придружна опрема која ќе има ефект врз состојбата на животната средина, врз основа на инструкциите кои се издадени од страна на производителите/добавувачите или инсталаторите на опремата. Соодветни записи и дијагностички тестирања за опремата треба да се чуваат кои ќе послужат како поддршка на програмата за одржување. Операторот јасно ќе ја алоцира одговорноста за планирање, управување и извршување на сите аспекти од оваа програма на соодветниот персонал (погледнете го условот 2.1.4 погоре).

2.1.13 Контрола на ефикасноста на процесите

Операторот ќе воспостави и одржува програма за да се обезбеди дека постои соодветна контрола на процесот во разни модули на работење. Програмата ќе ги идентификува клучните индикативни параметри за контрола на функционирањето на процесот, како и методи за идентификација за мерење и контролирање на овие параметри. Абнормалните услови во кои што се одвива процесот ќе се документираат, и анализираат за да се идентификува било каква корективна активност.

2.2 Суровини (вклучувајќи и вода)

- 2.2.1 Операторот на секои 12 месеци ќе направи преглед на ефикасноста на употребата на водата во инсталацијата со цел да се изнајдат можности за подобрување во управувањето на истата. Онаму каде што се идентификувани можни подобрувања, ќе се инкорпорираат во Додаток 2 и во Распоредот на цели и задачи за животната средина.

Табела 2.2.1 : Суровини (вклучувајќи и вода)		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Суровини и помошни материјали	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје IV.1	29.06.2007
Лабораторија, Испитувања во лабораторија и Методи на испитување	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје IV.1.1	29.06.2007
Опис на суровини	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје IV.1.2	29.06.2007

- 2.2.2 Складираните количини на руда мораат редовно да се прскаат со вода, за да се намали создавањето на прашина.
- 2.2.3 Сите надворешни траки и сите внатрешни траки со брзина поголема од 3.5 m/s требаат да бидат затворени. Сите точки на пренос редовно треба да бидат одржувани и контролирани за да не се испушта прашина од системот.

2.3 Техники на работа

- 2.3.1 Инсталацијата, која е предмет на условите на оваа дозвола, ќе работи на тој начин што ќе ги користи техниките и на начинот на работењето кој што се опишан во барањето за ИСКЗ или пак како што поинаку е договорено во писмена форма со Надлежниот орган.

Табела 2.3.1 : Техники на работа		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Обем	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје II.1	29.06.2007
Опис на технолошкиот процес во Вардар Долмит	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје II.2	29.06.2007
Погон за производство на синтер доломит	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје II.2.1	29.06.2007
Погон за производство на синтер доломитни маси	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје II.2.2	29.06.2007
Погон за производство на синтер доломитни опеки	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје II.2.3	29.06.2007

Мерки за спречување на загадувањето вклучени во процесот	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје VIII.1	29.06.2007
Мерки за спречување на загадувањето во погонот за производство на синтер доломит	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје VIII.1.1	29.06.2007
Мерки за третман и контрола на загадувањето на крајот од процесот	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје VIII.2	29.06.2007
Мерки за третман и контрола на загадувањето во погон за производство на доломитни маси	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје VIII.2.1	29.06.2007
Мерки за третман и контрола на загадувањето во погон за производство на доломитни опеки	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје VIII.2.2	29.06.2007

2.3.2 Операторот ќе го минимизира бројот на застои на операциите на инсталацијата.

2.3.3 Транспортниот систем треба да биде контролиран и инспектиран регуларно, со што не би имало растурање/дисперзија на материјалот или истекување. Операторот треба да ги евидентира сите недоследности и истите да ги чува.

2.4 Заштита на подземните води

2.4.1 Суровините, меѓупродуктите и производите ќе се складираат на места наменети за тоа, соодветно заштитени против истурање и истекување. Материјалите јасно ќе бидат означени и соодветно одделени.

Табела 2.4.1 : Заштита на подземните води		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Ракување со суровини, меѓупроизводите и производите	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје V.1	29.06.2007
Складирање на суровини	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје V.1.1	29.06.2007
Услови за складирање	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје V.1.2	29.06.2007
Транспортни системи во погоните магацините	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје V.1.3	29.06.2007
Ракување со влезни материјали, полупроизводи и меѓупроизводи	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје V.1.4	29.06.2007
Опис и управување на цврст и течен отпад во инсталацијата	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје V.2	29.06.2007
Видови Отпад	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје V.2.1	29.06.2007
Постоечки систем за собирање на отпади, аранжмани за одлагање	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје V.2.2	29.06.2007
Стратегија за управување со отпад	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје V.2.3	29.06.2007
Отпад кој настанува при одвивање на активноста на инсталацијата Вардар Долмит ДОО Гостивар	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје V.2.4	29.06.2007

- 2.4.2 Товарењето и истоварањето на материјалите ќе се извршува на места наменети за тоа, заштитени од истурање и истекување.
- 2.4.3 Транспортните возила и другите транспортни системи редовно ќе се чистат и перат.
- 2.4.4 Операторот во складиштето ќе има соодветен капацитет на опрема и/или соодветни апсорпциски материјали за да го задржат и абсорбираат било кое протекување во инсталацијата. Откако еднаш ќе се употреби апсорпцискиот материјал ќе се складира на соодветно место.

- 2.4.5 Сите резервоари и цевоводи ќе се одржуваат соодветно на материјалите кои се пренесуваат низ или се складираат во нив. Интензитетот и притисокот на водата во сите подземни цевки, садови, преносни структури и контејнери и нивниот отпор при пробивање на вода или други материјали кои се пренесуваат или складираат во нив ќе се тестира или демонстрира од страна на операторот. Ова тестирање ќе се изврши од страна на операторот најмалку еднаш на секои 3 (три) години и ќе се пријави кај Надлежниот орган при секое извршување. Ова тестирање ќе се извршува според било кои насоки кои се издадени од страна на Надлежниот орган. Писмен запис од тестовите за исправност и било какво одржување или поправки кои произлегуваат од нив ќе се извршуваат од страна на инсталацијата која е носител на Дозволата.
- 2.4.6 Дренажните системи, танк-ваните, фаќачите за мил и сепараторите за масло ќе се прегледуваат неделно, ќе се чистат од мил и соодветно ќе се одржуваат во секое време. Целиот талог и отпадните течности од овие операции ќе се собираат за безбедно да се складираат.
- 2.4.7 Целиот простор за складирање во резервоари и буриња, како минимум треба да бидат оградени локално или да имаат оддалечен собирен базен поврзан со канал чиј волумен не е помал, од следниве:-
- 110% од капацитетот на најголемиот сад или буре во рамките на оградената област; и
  - 25% од вкупниот волумен на супстанцијата која може да се складира во рамките на оградениот простор.
- 2.4.8 Целокупното истекување на супстанција од оградениот простор ќе се третира како опасен отпад се додека операторот не докаже дека е поинаку. Целиот течен смет од оградените области ќе се насочи за собирање и потоа соодветно безбедно да се одложи на депонија.
- 2.4.9 Сите влезни и излезни приклучоци, вентилациони цевки и приклучоци за мерење мора да бидат во рамките на танк-ваната.
- 2.4.10 Сите резервоари, контејнери и буриња ќе бидат јасно означени за да се знае точно нивната содржина.
- 2.4.11 Операторот ќе ги инсталира и одржува фаќачите на мил и сепараторите за масло во инсталацијата за да обезбеди дека целокупниот испуст на атмосферска вода од инсталацијата поминува низ фаќачи на мил и сепаратори за масло пред да се испушти.

2.4.12 Сите пумпи, резервоари за складирање, лагуни или други комори за третмани во фабриката од кои може да се случи преливање на материјали во количества кои можат да предизвикаат прелевање од локалните или оддалечените танк вани, базени или апсорбери ќе бидат опремени со аларми за високо ниво (или детектори за масло како што е соодветно) во рок од 18 месеци од датумот на издавање на оваа Дозвола.

2.4.13 Обезбедувањето на систем за прифаќање со цел да се собираат сите истекувања од фланшите и сите вентили од сите надземни цевки за транспорт на материјал, освен за вода, ќе се испитаат. Ова ќе се вклучи во Распоредот на целите и задачите за животната средина како што е поставено во Условот 2.1.6 од оваа Дозвола за намалување на фугитивните емисии.

2.5 Ракување и складирање на отпадот

2.5.1 Според условите од оваа Дозвола, Операторот ќе ракува и ќе го складира отпадот како што е опишано во Барањето или како што е поинаку писмено договорено со Надлежниот орган.

Табела 2.5.1 : Ракување и складирање на отпадот		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Опис и управување на цврст и течен отпад во инсталацијата	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје V.2	29.06.2007
Видови Отпад	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје V.2.1	29.06.2007
Постоечки систем за собирање на отпади, аранжмани за одлагање	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје V.2.2	29.06.2007
Стратегија за управување со отпад	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје V.2.3	29.06.2007
Отпад кој настанува при одвивање на активноста на фабриката Вардар Долмит ДОО Гостивар.	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје V.2.4	29.06.2007

2.5.2 Операторот ќе обезбеди дека отпадот, пред да се пренесе на друго лице, соодветно ќе се спакува и ќе се означи согласно Националните, Европските и било кои други стандарди кои се на сила во врска со таквото означување.

Табела 2.5.2 : Отпад складиран на самата локација			
Опис на отпадот	Место на складирање на самата локација	Начин на складирање	Услови на складирање
Отпадна прашина од циклон на јаместа (шахтна) печка	Метален прифатен бункер во склоп на Шахтна печка	Контејнер – затворен	Се одведува секојдневно на градска депонија
Отпадна прашина од систем за отпашување во Погон Синтер Доломитни Опеки	Метален прифатен бункер во склоп на старо млинско	Се враќа во производство додаток на млинска маса	Се враќа во производство
Несинтеруван (недопечен) доломит	Метален бункер во склоп на Ш.П.	Контејнер	Се носи на градска депонија
Прашина од систем за транспортирање	Метален прифатен бункер под траки	Контејнер	Се носи на градска депонија
Пластични канистри	Бетониран плац	Се враќаат на добавувачот	Се враќаат на добавувачот
Отпадна прашина од систем за отпашување во Ново млинско	Метален прифатен бункер во склоп на ново млинско	Се враќа во производство додаток на млинска маса	Се враќа во производство
Отпадни опеки	Транзитно покриено складиште	На куп	Со камион се носат на Г депонија
Мешан комунален отпад	Во контејнер	Контејнер	Градска депонија

2.5.3 Отпадот ќе се складира на место посебно определено за тоа, соодветно заштитено против прелевање и истекување на течностите. Отпадот јасно ќе се означи и соодветно ќе се оддели.

- 2.5.4 Посебно треба да се внимава на отпадното трансформаторско масло од кондензаторите, кое содржи полихлорирани бифенили ПХБ, треба строго да се придржува на прописите за привремено заштитено складирање и јасно треба да се означи. Истото важи и за опремата која е контаминирана со ПХБ.
- 2.5.5 Доколку не е одобрено на писмено од страна на Надлежниот орган, на Операторот му се забранува да го меша опасниот отпад од една категорија со опасен отпад од друга категорија или со неопасен отпад.
- 2.5.6 Како дел од ГИЖС, Операторот годишно на секои 12 месеци ќе приложува План на кој се прикажани местата за складирање на отпадот.
- 2.5.7 Не покасно од 3 (три) месеци од датумот на издавањето на дозволата Операторот ќе подготви план за управување со отпадот, кој ќе го одобри Надлежниот орган, со вклучени информации за условите на складирање, транспорт и одлагање и ако има потреба ќе обезбеди копии од договорите за продавање и превземање на отпадот.

2.6 Преработка и одлагање на отпад

- 2.6.1 Одлагањето и рециклирањето на отпадот на определено место ќе се одвива само во согласност на условите на оваа Дозвола и во согласност со соодветните Национални и Европски законски регулативи и протоколи.

Табела 2.6.1 : Искористување и отстранување на отпадот		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Опис и управување на цврст и течен отпад во инсталацијата	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје V.2	29.06.2007
Видови Отпад	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје V.2.1	29.06.2007
Постоечки систем за собирање на отпади, аранжмани за одлагање	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје V.2.2	29.06.2007
Стратегија за управување со отпад	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје V.2.3	29.06.2007
Отпад кој настанува при одвивање на активноста на инсталацијата Вардар Долмит ДОО Гостивар	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје V.2.4	29.06.2007

- 2.6.2 Отпадот кој се испраќа од инсталацијата за рециклирање и одлагање ќе се транспортира само од страна на овластено лице. Отпадот треба да се транспортира само од местото на активноста до местото за рециклирање/одлагање на начин кој нема негативно да влијае врз животната средина и е во согласност со соодветните Национални и Европски законски регулативи и протоколи.
- 2.6.3 Отпадот кој се испраќа на одлагање надвор од локацијата на инсталацијата ќе се транспортира само од страна на овластено лице. Отпадот ќе се транспортира од местото на активноста до местото на одлагање/рециклирање на начин кој нема негативно влијание врз животната средина и во согласност со соодветните национални и европски законски регулативи и протоколи.
- 2.6.4 За активности кои се поврзани со операции за управување со отпадот на локацијата ќе се води целосна евиденција, која ќе биде достапна за инспектирање од страна на овластените лица на Надлежниот орган во секое време. Оваа евиденција треба да ги содржи како минимум следните детали: Имињата на превземачот и транспортерите на отпадот, имињата на лицата кои се одговорни за крајното одлагање/рециклирање на отпадот, писмена потврда од приемот и одлагањето/рециклирањето на отпадот за било какви опасни материји кои се пратени надвор од локацијата, резултати од анализа, тонажа и МКО Код за отпадните материјали.

Пренос на дозволата

Пред да биде извршен целосен или делумен пренос на дозволата на друго лице, треба да се изготви заедничко барање за пренос на дозволата од страна на постоечкиот и предложениот сопственик, согласно член 118 од Законот за животна средина. Доколку дозволата овластува изведување на посебни активности од областа на управувањето со отпад, тогаш е потребно да се приложи уверение за положен стручен испит за управување со отпад за лицето задолжено за таа активност.

2.7 Енергетска ефикасност

- 2.7.1 Операторот ќе изврши ревизија на енергетската ефикасност на инсталацијата во рок од 1 (една) година од датумот на издавањето на оваа Дозвола. Ревизијата на енергетска ефикасност треба да се повторува на интервали како што ќе биде наложено од страна на Надлежниот орган. Обемот на инспекцијата ќе се договори со Надлежниот орган.

Табела 2.7.1 : Енергетска ефикасност		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Суровини и помошни материјали	Барање и прилог кон Барањето, Поглавје IV.1	29.06.2007
Лабораторија , испитувања во лабораторија и методи на испитување	Барање и прилог кон Барањето, Поглавје IV.1.1	29.06.2007
Опис на суровини	Барање и прилог кон Барањето, Поглавје IV.1.2	29.06.2007

- 2.7.2 Ревизијата ќе ги идентификува сите можности за намалување на употребата на енергијата и нејзина ефикасност, а препораките од ревизијата ќе бидат вклучени во извештајот кој што е наведен до Додатокот 2.

2.8 Спречување и контрола на несакани дејствија

- 2.8.1 Операторот, во рок од 1 (една) година од донесувањето на оваа Дозвола, ќе воспостави политика за спречување на несреќи која ќе се однесува на опасностите на локацијата, особено во врска со превенциите од несреќи со можно влијание врз животната средина. Оваа политика треба да се разгледува на секои 12 месеци и да се ажурира според потребите.

Табела 2.8.1 : Спречување и контрола на несакани дејствија		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Вовед	Дополнување на Барањето, Поглавје XII.1	29.06.2007
Спречување на несреќи и итно реагирање	Дополнување на Барањето, Поглавје XII.2	29.06.2007
Технички опис	Дополнување на Барањето, Поглавје XII.3	29.06.2007
Спречување на несреќи и итно реагирање	Дополнување на Барањето, Поглавје XII.4	29.06.2007
Заштита од пожари	Дополнување на Барањето, Поглавје XII.5	29.06.2007

- 2.8.2 Операторот, во рок од 6 (шест) месеци од датумот на издавање на оваа Дозвола, ќе обезбеди дека функционира документирана Процедура за итни дејствувања, која ќе се погрижи во секоја итна ситуација која ќе се случи на локацијата. Оваа процедура треба да вклучи одредби за минимизирање на ефектите врз животната средина од било која итна ситуација. Оваа процедура треба да се разгедува на секои 12 месеци и да се ажурира според потребите.
- 2.8.3 Операторот ќе изврши оценка на ризикот за да определи дали инсталацијата има потреба од објект за задржување на водата користена против пожари. Операторот ќе ја поднесе оцената, наодите и препораките во врска со неа до Надлежниот орган заедно со соодветен извештај, во рок од 6 (шест) месеци од датумот на издавање на Дозволата.
- 2.8.4 Во случај да постои значителен ризик за испуштање на контаминирана вода, Операторот треба врз основа на наодите од оцената на ризикот, да подготви и имплементира, во согласност со Надлежниот орган, соодветна програма за управување со ризици. Програмата за управување со ризици треба целосно да се имплементира во рок од дванаесет месеци од датумот на известувањето од страна на Надлежниот орган.
- 2.8.5 Операторот ќе ги има предвид сите упатства подготвени за индустријата од страна на Надлежниот орган.
- 2.8.6 Во случај на несреќа Операторот веднаш треба да:
- Го изолира изворот на било какви емисии;
  - Спроведе непосредна истрага за да се идентификува природата, изворот и причината на било која емисија која произлегла од тоа;
  - Го процени загадувањето на околината, ако го има предизвикано од ицидентот;
  - Да ги идентификува и да ги спроведе мерките за минимизирање на емисиите/нефункционирање и ефектите кои следуваат;
  - Забележи датумот и местото на несреќата;
  - Го извести Надлежниот орган и другите заинтересирани страни.

- 2.8.7 Во рок од 1(еден) месец од несреќата Операторот треба да достави предлог до Надлежниот орган или друг начин договорен со Надлежниот орган. Предлогот има за цел да:
- Идентификува и постави мерки за да се избегне повторно случување на несреќата; и
  - Идентификува и постави било какви други активности за санација.

2.9 Бучава и вибрации

- 2.9.1 Операторот на секои 12 месеци треба да изготви програма во која ќе ја претстави состојбата со бучвата во и околу инсталацијата. Програмата треба да ја изготви во согласност со методологијата која е специфицирана во упатствата кои ги има издадено Надлежниот орган за сите извори кои се наведени во барањето за ИСКЗ, особено посветувајќи внимание на импулсивната бучава.

Табела 2.9.1 : Бучава и вибрации		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Емисии на бучава	Дополнување на Барањето , Прилог VI.5	29.06.2007
Емисии на вибрации	Дополнување на Барањето , Прилог VI.6	29.06.2007

- 2.9.2 Операторот ќе подготви програма за да ја намали емисијата на бучава, особено на импулсивна бучава. Во неа требаат да се потенцираат специфичните цели и временската рамка за нивно изготвување, како и опциите за модификација, надоградба или замена. Операторот треба да ја поднесе програма до Надлежниот орган во рок од 6(шест) месеци од датумот на издавање на оваа дозвола. Извештај за имплементација на програмата треба да се поднесе до Надлежниот орган во рок од девет месеци.

2.10 Мониторинг

- 2.10.1 Операторот во рок од 6(шест) месеци од издавањето на оваа дозвола ќе обезбеди:

- безбеден и постојан пристап до мерните места, за да се овозможи земањето примероци/мониторингот да биде изведено во релација со точките на емисија наведени во Додаток 2, освен ако не е поинаку наведено во Додатокот; и
- безбеден пристап до други точки на земање примероци/мониторинг, кога тоа ќе го побара Надлежниот орган.

Табела 2.10.1 : Мониторинг		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Мониторинг	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје IX.1	29.06.2007
Идентификување на аспекти на мониторингот	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје IX.1.1	29.06.2007
Програма на мониторинг	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје IX.2	29.06.2007
Мониторинг на емисии во атмосфера	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје IX.2.1	29.06.2007
Мониторинг на емисии во површински води	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје IX.2.2	29.06.2007
Мониторинг на емисии во канализација	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје IX.2.3	29.06.2007
Мониторинг на емисии во почвата	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје IX.2.4	29.06.2007
Мониторинг на емисии на бучава	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје IX.2.5	29.06.2007
Мониторинг на емисии на вибрации	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје IX.2.6	29.06.2007

- 2.10.2 Операторот мора да обезбеди опрема за земање на примероци и мониторинг на подземната вода од бунарите е достапна/инсталирана на соодветните места и е подготвена за употреба во секое време. Типот на опрема за земање на примероци треба да биде одобрена од страна Надлежниот орган.
- 2.10.3 Во рок од 3(три) месеци од датумот на издавање на Дозволата, Операторот треба да обезбеди информација за методите за земање на примероци и анализи при вршењето на мониторинг. Методите требаат да бидат одобрени од страна Надлежниот орган.
- 2.10.4 Земањето на примероци и анализа на сите загадувачи, исто како и референтните мерни методи за калибрирање на автоматизираните системи за мерење треба да се извршат во согласност со ЦЕН стандардите. Ако ЦЕН стандардите не се достапни, тогаш се препорачува да се користат ИСО, националните или други меѓународни стандарди кои ќе обезбедат собирање на податоци од соодветен квалитет.

- 2.10.5 Сите системи за мерење/мониторирање и уредите за земање на примероци треба да функционираат постојано (освен за време на одржувањето и калибрирањето) или ако пак е поинаку договорено со Надлежниот орган. Во случај кога нефункционира некој континуиран мониторинг, тогаш Операторот што е можно побргу стапува во контакт со Надлежниот орган и се поставува алтернативно решение на земање на примероци и мониторирање со поставување на посебна (алтернативна) опрема. Одбрување на користење на ваквиот тип на опрема, во случи поинакви од итните ситуации, треба да биде одобрена од страна на Надлежниот орган.
- 2.10.6 Со опемата за мониторинг и анализа треба соодветно да се ракува и истата треба да се одржува како што е потребно, така што мониторингот прецизно ќе ја прикажува емисијата или ослободувањето и ќе ги задоволи горенаведените стандарди.
- 2.10.7 Фреквенцијата, методите и обемот на мониторинг, начинот на земање на примероци и анализа, како што е наведено во оваа Дозвола, може да се измени во согласност на Надлежниот орган кој ќе ја следи проценката на тест резултатите.
- 2.10.8 Се задолжува Вардар Доломит ДОО Гостивар редовно да доставува Извештај од извршени мерења од Мониторингот што може да го врши било која консултантска куќа. Тој извештај по службен пат, редовно треба да се достави до Државниот инспекторат за животна средина при МЖСПП.

2.11 Престанок со работа

- 2.11.1 По престанок на активностите назначени во Дозволата, Операторот треба да го отстрани, обезбеди или подготви за финално одложување/рециклирање сите материјали што ја загадуваат животната средина.

Табела 2.11.1 : Престанок на работа		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Основа	Дополнување на Барањето, Поглавје XIII	29.06.2007
Вовед	Дополнување на Барањето, Поглавје XIII.1	29.06.2007
Обем	Дополнување на Барањето, Поглавје XIII.2	29.06.2007
Престанок на работа	Дополнување на Барањето, Поглавје XIII.3	29.06.2007

- 2.11.2 План за престанок со работа на инсталацијата и депонијата и управување со остатоците
- Во рок од 24 месеци, Операторот треба да подготви детален план со финансиски импликации за престанокот со работа на инсталацијата или затворање на целата или дел од локацијата. Планот ќе биде одобрен од страна на Надлежниот орган.
  - Планот треба да биде ревидиран на секои 12 месеци и за предложените измени треба да се известат Надлежниот орган и истите треба да бидат дел од ГИЖС. Не смее да се имплементира ниту една промена/дополнување без претходно одобрување од страна на Надлежниот орган.
- 2.11.3 Планот за управување со остатоците треба како минимум да го содржи следното:
- Изјава за обемот на планот;
  - Критериумите кои дефинираат успешен престанок со работа на активностите или на дел од нив, кој обезбедува минимум влијание врз животната средина;
  - Програма за постигнување на наведените критериуми;
  - Доколку е возможно планот да вклучи тест програма која ќе прикаже успешно имплементација на планот за престанок со работа;
  - Финансиски детали за планот и како тие ќе бидат обезбедени.
- 2.11.4 Во рок од 3(три) месеци од извршување на планот за управување со остатоците, Операторот ќе поднесе до надлежниот орган финален извештај за потврда кој ќе вклучи и сертификат за комплетирање на истиот. Операторот треба да ги изврши сите потребни тестови и анализи, вклучувајќи и сертификат, онака како што бара Надлежниот орган, со цел да демонстрира дека не постои понатамошен ризик по животната средина.
- 2.11.5 Како дел од ГИЖС, Операторот треба да обезбеди годишен извештај за превземените или предвидените мерки во врска со спречување на штети по животната средина и да предвиди финансиски средства потребни за ремедијација која ќе следи по конечниот престанок со работа на инсталацијата, како и по инцидентите.

- 2.11.6 Операторот ќе обезбеди јасна и детална проценка на ризикот од еколошка одговорност (ПРЕО), подготвена од независен и соодветно квалификуван консултант, што ќе ги опфати одговорностите/ обврските од минатите и сегашните активности. Оваа проценката ќе ги вклучи одговорностите/обврските и трошоците за исполнување на ПУРЗ. Во рок од 12(дванаесет) месеци од издавањето на оваа дозвола операторот ќе достави извештај за оваа проценката до Надлежниот орган за одобрување. ПРЕО ќе се ревидира соодветно на потребите, за да се опфатат сите евентуални значајни промени на локацијата, но најмалку секои 3(три) години по издавањето на оваа Дозвола; резултатите од ревидирањето ќе бидат опфатени со ГИЖС.
- 2.11.7 Како дел од мерките наведени во условот 2.11.4, Операторот ќе обезбеди финансиски средства кои ќе ги покрива обврските од условот 2.11.5. Финансиската надокнада ќе се разгледува и ревидира според потребите, но најмалку на секои 12 месеци. Доказ за промени или ревидирање на финансиската надокнада ќе се вклучи во годишниот извештај наведен во условот 2.11.4.

2.12 Инсталации со повеќе оператори

- 2.12.1 Со инсталацијата за која се издава оваа Дозвола управува само 1(еден) оператор.

3 Документација

- 3.1.1 Документацијата ("Специфицирана Документација") ќе содржи податоци за:
- Секоја неисправност, дефект или престанок со работа на постројката, опремата или техниките (вклучувајќи краткотрајни и долготрајни мерки за поправка) што може да има, имало или ќе има влијание на перформансите врз животната средина што се однесуваат на инсталацијата за која се издава дозволата. Овие записи ќе бидат чувани во дневник воден за таа цел;
  - Целиот спроведен мониторинг и земањето примероци и сите проценки и оценки направени на основа на тие податоци.
- 3.1.2 За инспекција од страна на Надлежниот орган во било кое прифатливо време ќе бидат достапни:
- Специфицираната документација;
  - Било кои други документи направени од страна на Операторот поврзани со работата на инсталацијата за која се издава дозволата ("Други документи").
- 3.1.3 Копија од било кој специфициран или друг документ ќе му биде доставен на Надлежниот орган на негово барање и без финансиска надокнада.
- 3.1.4 Специфицираните и другите документи треба:
- да бидат читливи;
  - да бидат направени што е можно побрзо;
  - да ги вклучат сите дополнувања и сите оригинални документи кои можат да се приложат.
- 3.1.5 Операторот е должен специфицираната и другата документација да ја чува за време на важноста на оваа дозвола, како и 5(пет) години по престанокот на важноста.
- 3.1.6 За целиот примен или создаден отпад во инсталацијата за која што се издава дозволата, операторот ќе има документација (и ќе ја чува истата за време на важноста на оваа дозвола, како и 5(пет) години по престанокот на важноста) за:
- Составот на отпадот, или онаму каде што е можно, опис;
- најдобра проценка на создадената количина отпад;
  - трасата на транспорт на отпадот за одлагање;
  - најдобра проценка на количината отпад испратен на преработка;

- Количина (изразена во тони), како и означување на отпадот кој што е увезен и/или испратен надвор од локацијата за одложување/ рециклирање според Листата на видови на отпади;
  - Имињата на лице/фирма задолжено за транспорт на отпад, како и детали околу добиена дозвола за собирање на отпад, ако е потребно (вклучувајќи го Надлежниот орган кој ја издал дозволата, заедно со регистарскиот број на возилото);
  - Детали за крајната дестинација на одложување/рециклирање на отпадот и нејзината соодветност да го прифати упатениот отпадот, вклучувајќи Дозвола или детали од Дозволата за таа активност како и органот кој ја издал, ако е потребно;
  - Писмена потврда за прифаќање и одлагање/преработка на опасен отпад кој е испратен надвор од локацијата;
  - Детали за сите отпади кои се експортирани надвор од локацијата за преработка, а се класифицирани како зелен отпад во согласност со ЕУ регулативите за прекуграничен транспорт на отпад (ЕЕЦ 259/1993, со дополнувањата). Образложението за ваквиот тип на класификација треба да биде дел од документацијата;
  - Детали за сите одбиени пратки;
  - Детали за секое одобрено мешање на отпад;
  - Количини и означување на типовите на отпад кои се рециклираат или одложуваат на локацијата, според Листата на видови на отпад (Сл. весник 100/05).
- 3.1.7 Операторот ќе води евиденција за сите поплаки поврзана со животната средина, а се во врска со работата на инсталацијата. Секој таков запис треба да содржи детали за датумот и времето на поплаката, името на лицето кое се жали и детали за природата на поплаката. Исто така треба да се води евиденција за одговорот кој е даден на секоја поплака.
- 3.1.8 Операторот во рок од 12 дванаесет месеци по издавањето на оваа Дозвола ќе ангажира стручно лице, со соодветно знаење кое ќе биде одговорно за изготвување на документ за состојбата со хидрологијата во рамките на инсталацијата и условите/состојбата со неа. Обемот, деталите и прогамата, вклучувајќи ја и структурата на извештајот како и распоредот за известување, мора претходно да биде усогласено со Надлежниот орган пред да биде имплементирано. Препораките кои произлегуваат од извештајот мораат да бидат имплементирани во период кој што е договорен со Надлежниот орган.

- 3.1.9 Операторот е должен како минимум да ги чува следниве документи на локацијата:
- Дозволите поврзани со инсталацијата;
  - Тековна ПУЖС за инсталацијата;
  - ГИЖС од претходната година за инсталацијата;
  - Записи од сите прибирања на примероци за анализа, анализи, мерења, испитувања, калибрирања и одржување кое е извршено во согласност со барањата на оваа Дозвола и целиот друг мониторинг кој се поврзува со перформансите во однос на животната околина на инсталацијата;
  - Целата кореспонденција со Надлежниот орган;
  - Ажурирани цртежи/планови на местото кои ја прикажуваат локацијата на клучните процеси и инфраструктурата на животната средина, вклучувајќи ги локациите за мониторинг и точките на емисија,
  - Ажурирани Стандардни Оперативни Процедури за сите процеси, инсталацијата и потребната опрема за да се даде ефектот на оваа Дозвола или на друг начин да се обезбеди стандардно работење на таквите процеси, на самата инсталација или опрема кое не резултира со недозволена емисија во животната средина.

4 Редовни извештаи

- 4.1.1 Сите извештаи и известувања што ги бара оваа дозвола, Операторот ќе ги испраќа до Надлежниот орган за животна средина.
- 4.1.2 Извештаите ќе се поднесат како што е резимирано во Додаток 2, или на друг начин како што е наведено во Дозволата.
- 4.1.3 Сите извештаи ќе бидат потпишани од страна на назначено овластено лице од инсталацијата.
- 4.1.4 Операторот ќе поднесе до Надлежниот орган, најдоцна до 31- ви Март секоја година, ГИЖС кој ја покрива претходната календарска година. Овој извештај, кој треба да биде одобрен од Надлежниот орган, треба да вклучи како минимум, информациите специфицирани во следната Табела: Содржина на Годишниот Извештај за Животна Средина од оваа Дозвола треба да се подготви со било кои релевантни упатства кои се издадени од страна на Надлежниот Орган.
- 4.1.5 Операторот ќе подготви и одржува РИПЗМ за локацијата. Супстанците кои треба да се вклучат во РИПЗМ треба да бидат одобрени од страна на Надлежниот орган секоја година по референтната листа која што ќе биде специфицирана во упатството за ГИЖС од Надлежниот орган. РИПЗМ треба да се подготви во согласност со било кои релевантни упатства кои се издадени од страна на Надлежниот Орган и треба да се поднесат како дел од ГИЖС.

Годишен извештај за животна средина Содржина

Емисии од инсталацијата. (поднесување на РИПЗМ + согласност со ГВЕ)
Евиденција за управување со отпад
Преглед за потрошувачка на суровини.
Резиме на забелешки (жалби/поплаки).
Распоред на цели и задачи за животната околина.
Програма за управување со животната средина - извештај од претходната година.
Програма за управување со животната средина - предлог за тековната година.
Регистар на загадувачки емисии - извештај од претходната година.
Регистар на загадувачки емисии - предлог за тековната година.
Резиме на извештајот за мониторинг на бучава.
Резиме на мониторингот на животната средина.
Извештај за тестирање и инспекција на резервоари и цевоводите.
Резиме на пријавени инциденти.
Резиме од извештај за ефикасност на енергијата.
Извештај за утврдување на ефикасноста од користење на суровини во процесот и редуција на генерираниот отпад.
Извештај за прогресот кој е направен и развиените предлози за да се минимизира побарувачката на вода и волуменот на испуштање на индустриска вода.
Сите други предмети специфицирани од страна на Надлежниот орган

5 Известувања

- 5.1.1 Операторот ќе го извести Надлежниот орган **без одложување**:
- кога ќе забележи емисија на некоја супстанција која го надминува лимитот или критериумот на оваа дозвола, наведен во врска со таа супстанција;
  - кога ќе забележи фугитивна емисија што предизвикала или може да предизвика загадување, освен ако емитираната количина е многу мала да не може да предизвика загадување;
  - кога ќе забележи некаква неисправност, дефект или престанок на работата на постројката или техниките, што предизвикало или има потенцијал да предизвика загадување; и
  - било какво несакано дејство што предизвикало или има потенцијал да предизвика загадување.
- 5.1.2 Операторот треба да достави писмена потврда до Надлежниот орган за било кое известување од условот 5.1.1 согласно Додатокот 1 од оваа дозвола, преку испраќање на податоци наведени во Делот А од Додатокот 1 од оваа дозвола во рок од 24 часа од ова известување. Операторот ќе испрати подетални податоци наведени во Делот Б од истиот Додаток, што е можно побрзо.
- 5.1.3 Операторот ќе даде писмено известување што е можно побрзо, за секое од наведеното:
- перманентен престанок на работата на било кој дел или на целата инсталација, за која се издава дозволата;
  - престанок на работата на некој дел или на целата инсталација за која се издава дозволата, со можност да биде подолго од 1 година; и
  - повторно стартување на работата на некој дел или целата инсталација за кој што се издава дозволата, по престанокот по известување според 5.1.3 (б).
- 5.1.4 Операторот ќе даде писмено известување во рок од 14 дена пред нивното појавување, за следниве работи:
- било каква промена на трговското име на Операторот, регистарско име или адресата на регистрирана канцеларија;
  - промена на податоците за холдинг компанијата на операторот (вклучувајќи и податоци за холдинг компанијата кога операторот станува дел од неа);

- за активности кога операторот оди во стечај склучува доброволен договор или е оштетен.
- 5.1.5 Операторот ќе обезбеди и одржува огласна табла за инсталацијата за да биде читлива за лицата кои се надвор од главниот влез на инсталацијата. Минималните димензии на таблата треба да бидат 1200 мм на 750 мм.

На таблата јасно треба да бидат прикажани:

- Името и телефонскиот број на инсталацијата;
- Нормалното работно време;
- Името на имателот на дозволата;
- Телефон за контакт во итни случаи надвор од работното време;
- Референтен број на Дозволата; и
- Каде може да се добијат информации за животната средина во врска со оваа инсталација.

План на инсталацијата кој јасно ја идентификува локацијата на секое складиште и место за третирање треба да се истакне што е можно поблиску до влезот на објектот. Планот треба да е истакнат на траен материјал така што ќе биде читлив во секое време. Планот треба да се измени, доколку се направат суштински промени во инсталацијата.

6 ЕМИСИИ

6.1 Емисии во воздух

6.1.1 Емисиите во воздухот од точката/точките на емисија специфицирани во Табела 6.1.1 (определени во апликацијата како главна емисија) треба само да произлегуваат од изворот/изворите кои се специфицирани во таа Табела.

Табела 6.1.1: Точки на емисија во воздухот		
Референца на точка на емисија/опис	Извор	Локација на точката на емисија
A1	Главен емитер од шахтна печка	Оџак од шахтна печка 41°47'49.46"N 20°53'43.16"E
A2	Главен емитер од темпер печка	Оџак од темпер печка 41°47'49.27"N 20°53'33.87"E
A3	Главен емитер од старо млинско	Оџак од старо млин 41°47'48.50"N 20°53'44.58"E
A4	Главен емитер од ново млинско	Оџак од ново млинска 41°47'51.10"N 20°53'39.61"E

- 6.1.2 Емисиите во воздухот специфицирани во Табелата во Прилог 6 од барањето (определени како помали емисии) треба само да произлегуваат од изворот/изворите кои се специфицирани во таа Табела.
- 6.1.3 Границите на емисиите во воздух за параметарот(рите) и точката(ите) на емисија наведени во Табелите 6.1.2 -6.1.5 нема да бидат пречекорени во соодветниот временски период.
- 6.1.4 Границите на емисиите во воздух за параметарот(рите) и точката(ите) на емисија наведени во Табелата во Прилог 6 од барањето (определени како помали емисии) нема да ги пречекорат стандардните вредности на емисија.

Табела 6.1.2 : Граници на емисиите во воздухот			
Параметри	А1 Главен емитер од шахтна печка за Синтер Ы доломит		Фреквенција на мониторинг
Проток	14300 m ³ /h		
	Од (датум)	Концентрација (mg/Nm ³) МДК	
Сулфурни оксиди (како SO₂)	05.10.2010	1500	1/ месечно
Азотни оксиди (како NO₂)	05.10.2010	350	1/ месечно
Јаглен моноксид (СО)	05.10.2010	170	1/ месечно
Цврсти честички	05.10.2010	50	1/ месечно

МДК според Правилникот за Максимално дозволени концентрации за испуштање во воздух од 1990 год,

Табела 6.1.3 : Граници на емисиите во воздухот			
Параметри	A2.1 Главен емитер од темпер печка		Фреквенција на мониторинг
Проток	986 m ³ /h		
	Од (датум)	Концентрација (mg/Nm ³) МДК	
Сулфурни оксиди (како SO₂)	05.10.2010	1500	квартално
Азотни оксиди (како NO₂)	05.10.2010	350	квартално
Јаглен монооксид (CO)	05.10.2010	170	квартално
Цврсти честички	05.10.2010	50	квартално

МДК според Правилникот за Максимално дозволени концентрации за испуштање во воздух од 1990 год

Табела 6.1.4 : Граници на емисиите во воздухот			
Параметри	A3 Главен емитер од старо млинско		Фреквенција на мониторинг
Проток	4100 m ³ /h		
	Од (датум)	Концентрација (mg/Nm ³) МДК	
Цврсти честички	05.10.2010	50	квартално

МДК според Правилникот за Максимално дозволени концентрации за испуштање во воздух од 1990 год

Табела 6.1.5 : Граници на емисиите во воздухот			
Параметри	A4 Главен емитер од ново млинско		Фреквенција на мониторинг
Проток	4400 m ³ /h		
	Од (датум)	Концентрација (mg/Nm ³) МДК	
Цврсти честички	05.10.2010	50	квартално

МДК според Правилникот за Максимално дозволени концентрации за испуштање во воздух од 1990 год

6.1.5 Операторот ќе врши мониторинг на параметрите наведени во табела 6.1.2 A1 и 6.1.5 A4, на точките на емисија и најмалку на фреквенции наведени во Табелите.

МОНИТОРИНГ НА ЕМИСИИ ВО АТМОСФЕРАТА

Мониторинг на емисии во атмосферата од Погон за производство на синтер- доломит

Извор	Место на емисија	Параметри	Третман	Фреквенција
Шахтна печка	Испуст во атмосферата	CO ₂ /CO/NO _x	Издуните гасови од шахтна поминуваат низ циклонски сепаратор пред излез во атмосферата	Еден пат месечно

Мониторинг на емисии во атмосферата од Погон за производство на доломитни маси

Извор	Место на емисија	Параметри	Третман	Фреквенција
Погон за производство на доломитни маси	Испуст во атмосферата	Прашина и цврсти честички	Прашината и цврстите честички кои се создават при мелење на синтерот се внесува во вреќасти филтри пред да излезат во атмосферата	Квартални периодични мерења

Мониторинг на емисии во атмосферата од Погон за производство на доломитни опеки

Извор	Место на емисија	Параметри	Третман	Фреквенција
Погон за производство на доломитни опеки	Испуст во атмосферата	Прашина и цврсти честички	Прашината и цврстите честички кои се создават при мелење на синтерот се внесува во вреќасти филтри пред да излезат во атмосферата	Квартални периодични мерења
Погон за производство на доломитни опеки	Испуст во атмосферата од темпер печка	CO ₂ /CO/NO _x		Квартални периодични мерења

- 6.1.6 Операторот треба да подготви програма, која ќе ја одобри Надлежниот орган, за идентификација и намалување на фугитивните емисии. Оваа програма треба да биде вклучена во Програмата за управување со животната средина. Програмата треба да вклучи:
- Инвентар на фугитивните емисии во инсталацијата;
  - типот на мерења и проценки (со утврдување на ограничувања за детекција);

- фреквенција на мерење: два пати годишно на 6 месеци;
  - типот на компоненти кои треба да се проверат; најмалку транспортот, складирањето, системот на хауби, резервоарите, пумпите, контролните вентили, топлинските изменувачи, конекторите, фланшите;
  - програмата треба да биде во функција не покасно од 31.12.2011 година.
- 6.1.7 Граничните вредности на емисиите во атмосферата во оваа Дозвола треба да се интерпретираат на следниов начин:
- Континуирано мерење:
- Ниту една 24-часовна средна вредност не смее да ја надмине граничната вредност за емисија;
  - 97% од сите 30 минутни средни вредности мерени континуирано во еден годишен период не смее да надминат 1,2 пати повеќе од граничната вредност за емисија;
  - Ниту една 30 минутна средна вредност не смее да биде два пати поголема од граничната вредност за емисија.
ни 6 (шест) часа, емисиите се над дозволените вредности.
- 6.1.8 Границите на концентрацијата и волуменот на протокот за емисии во атмосферата специфицирани во оваа Дозвола треба да бидат постигнати без воведување на воздух за разредување и треба да се базира на волумен на гасот под стандардните услови на:-
- Во случај на гасови што не потекнуваат од согорување:
Температура 273К, Притисок 101.3 kPa (без корекција на содржина на кислород или вода).
  - Во случај на гасови од согорување:
Температура 273К, Притисок 101.3 kPa, сув гас; 3% кислород за течни и гасни горива; 6% кислород за цврсти горива.
- 6.1.9 Операторот ќе обезбеди карта со сите емисиони точки (основните и помалите).
- 6.1.10 Операторот треба, во рок од 3(три) месеци од предавањето на оваа Дозвола, да подготви и приложи до Надлежниот орган комплетен модел за дисперзија на воздухот. Моделот за дисперзија на воздухот треба да се однесува на тековната емисија како и на емисиите предвидени во дозволата.

6.1.11 Моделирање на дисперзија во воздухот.

Операторот ќе обезбеди модел на дисперзија во воздухот за параметрите на NO_x и SO₂ од сите главни емисиони точки.

Дисперзиониот модел ќе се поднесе до надлежниот орган не подоцна од 01.01.2012 година

Влезни податоци за системот за дисперзионо моделирање

Треба да содржи :

Технички информации и информации за испусти;

- Локација (координати,GIS – Map Info, или друг програм)

Емисии;

- Хемиски соединенија (NO/NO_x, SO₂, CO, Прашина)
- Големина на дисперзирани честички
- Годишни временски серии (Yearly time series)

Времетраење на работа на инсталацијата (Running hours monthly)....

Метеоролошки податоци (тригодишни серии на податоци)

T2M	Temperature in °C
HUM	Relative humidity in %
CLOU	Total cloudiness, code 0,...,9 (octas)
TDEW	Dew-point temperature in °C
TWET	Wet-bulb temperature in °C
VISI	Visibility in meters
PRES	Sea level pressure in hPa
WWCODE	Present weather, code in SYNOP message 0,...,99
W1CODE	Past weather, code in SYNOP message 0,...,9
W2CODE	Past weather 2, code in SYNOP message 0,...,9
NH	Amount of lowest clouds, code 0,...,9 (octas)
CL	Type of middle clouds, code 0,...,10
HH	Height of the lowest clouds in meters
CM	Type of middle clouds, code 0,...,10
CH	Type of high clouds, code 0,...,10
WIDD	Wind direction in degrees (meteorological)
WIMS	Wind speed in m/s
GROUND	State of ground, code 0,...,9
PREC	Precipitation in mm/period, period may be 12 hours

6.1.12 Емисиите во воздух од инсталацијата не треба да имаат непријатен мирис надвор од границите на инсталацијата.

- 6.1.13 Емисиите во воздухот, освен пареа и кондензирана водена пареа, не треба да содржат капки од перзистентна магла и перзистентен чад.
- 6.1.14 Емисиите не треба да содржат видлив чад. Ако, поради причина на одржување, емисиите на чад се предизвикани од повторно стартување од ладно, истото не треба да трае подолго од еден час во било кој период од 8 часови и сите практични чекори треба да се преземат да се минимизира емисијата.

СЛЕДЕЊЕ НА КВАЛИТЕТ НА АМБИЕНТЕН ВОЗДУХ

Лабораториски број	Мерно место Вадрар Доломит до Управната зграда	Суспендирани честички до 10µm концентрација µg/m ³	МДК µg/m ³
14-026/2010	Мерно место бр.40047	42.9	50

6.2 Емисии во почва

- 6.2.1 На депонијата која е во рамките на инсталацијата се дозволува депонирање единствено на инертен отпад од процесот. Никаков друг вид на отпад, освен оној кој што може да биде употребен како материјал за препокривање може да биде одложен на депонијата.
- 6.2.2 Инертниот отпад одложен на депонијата треба да е во согласност на стандардите кои се поставени со ЕУ одлука (2003/22/ЕС). Операторот ќе направи тестови за инертност/лужење на отпадот со цел да одреди дали истиот е инертен. Понатаму, овие тестирања ќе се повторуваат секоја година, како дел од Годишниот извештај за животна средина.
- 6.2.3 На патната мрежа во кругот на инсталацијата треба да се одржува и да не се дозволува да има отпадоци и прашина од возилата кои оперираат во инсталацијата. Отпадоците и прашина треба да биде веднаш отстранета.
- 6.2.4 Во рок од б(шест) месеци од датумот на издавање на дозволата, Операторот ќе подготви и одржува структурна програма за одржување и сервисирање на возилата и опремата. Оваа програма треба да биде поддржана од соодветен систем за водење евиденција и дијагностичко тестирање.
- 6.2.5 Освен одлагањето на депонијата која е во рамките на инсталацијата, не се дозволува друго одлагање/емисија на почва кое би имало влијание врз животната средина.
- 6.2.6 Комплетираните делови од депонијата ќе бидат така профилирани да не се дозволи акумулирање на вода. Сите вдлабнувања кои би потекнале по профилирањето ќе бидат поправени со поставување на соодветни материјали за реставрација.
- 6.2.7 Освен ако на друг начин е договорено со Надлежниот орган, завршното покривање ќе се состои од следното:
- Површински слој (150 -300мм);
  - Потповршински слој, таков да вкупната дебелина на површинскиот и потповршинскиот слој изнесува најмалку 0.5м; и
  - Набиен/компактиран минерал слој од минимум 0,6 м дебелина со пропустливост помала од 1×10^{-9} м/с или геосинтетски материјал или слично што ќе обезбеди еквивалентна заштита.

- 6.2.8 Не се дозволува складирање на отпад во рамките на инсталацијата во период подолг од една година, доколку отпадот е наменет за отстранување, или во период подолг од 3(три) години доколку отпадот е наменет за третман и преработка, освен ако тоа е дозволено со оваа дозвола.
- 6.2.9 Постапките за преработка/одлагање на отпад кој не е наведен во Додатокот 3 треба да се договорат со Надлежниот орган пред да се реализираат истите.

МОНИТОРИНГ НА ЕМИСИИ ВО ПОЧВА

Мониторинг на емисии во почва

Извор	Место на емисија	Параметар	Фреквенција
Сите погони	Дворот на Вардар Доломит	Ph,Азот,Хром,Сулфур,Никел Цинк,Калиум,Олово,Фосфор	Еднаш годишно

Почвата е многу значајна компонента на животната средина, бидејќи претставува основен и незаменлив ресурс за животот на разни организми. Обезбедува основа за живот и игра значајна улога во кружењето на С во природата, но и на други елементи кои се значајни за животот.

Почвата служи и како филтер за прочистување на водите кои содржат растворени и колоидно диспергирани компоненти. Составот на почвата е најразличен, и зависи од климата, рељефот, флората, фауната како и од времето.

Почвата често може, во последно време се повеќе, поради се поголемото влијание на емисионите гасови (CO,SO₂,NO_x,CO₂) да биде кисела.

Киселоста на почвата е значајна за исхраната на растенијата, и е мерка за загаденоста на почвата.

За асимилација на нутриентите оптималната вредност на рН е 6-7. Доколку рН е пониска од 6, во почвата отсутствуваат некои значајни елементи.Од друга страна во силно кисела средина, во висока концентрација може да бидат присутни некои микроелементи.

Табела за МДК за штетни и опасни материи кои може да се содржат во почвата, се во согласност со нашите законски прописи и европската регулатива

Елем.	Cd	Pb	Hg	As	Cr	Ni	Cu	Zn	B
МДК mg/kg	2	100	2	28	100	50	100	300	50

Резултати од мерења на почва во в Вардар Доломит во рамки на инсталацијата

Ознака	SiO ₂ %	K ₂ O %	Al ₂ O ₃ %	P %	S %	N %	pH
Вар Дол Почва 1 М.м. 1	63,50	0,33	12,92	0,06	0,82	< 0,01	5,5
Вар Дол Почва 2 М.м. 2	65,70	0,31	12,79	0,08	1,10	< 0,01	5,4

Вар Дол Почва 3 М.м. 3	63,78	0,33	13,65	0,08	1,11	< 0,01	5,1

Овде се работи за песоклива почва, со можно присуство на глина, додека силно киселата средина укажува дека во висока концентрација може да бидат присутни некои микроелементи.

6.3 Емисии во вода (различни од емисиите во канализација)

Нема емисии во вода

Табела 6.3.2 : Гранични вредности на емисија во вода во случај на појава на истите		
Параметер		МДК (mg/l)
Температура °C		< 40
pH		6.0-8.5
БПК ₅ ,mg/l O ₂		25
Суспендирани честички mg/l		35
Минерални масла (интерцептори) mg/l		20
Сулфиди SO ₃ mg/l		0.5
Флуориди,mg/l		50

6.3 Емисии во канализација

6.4.1 За рок од 1(една) година од датумот на издавање на Дозволата, Операторот треба да уреди локација за следење и бележење на отпадната вода пред испуст во канализацијата.

Табела 6.4.1 : Емисија во канализација		
Ознака на точка на емисија.	Извор	Координати
SW1	Отпадна вода пред пуштење во последната шахта (канализација)	41°47'49.13"N 20°53'44.74"E

Граници на емисии во канализација

Табела 6.4.1 : Гранични вредности за емисии во канализација	
Показатели	МДК
Температура	До 40 °C
ХПК (mg/ l O ₂)	2000
БПК (mg/ l O ₂)	1000
рН вредност кај води кои содржат метали	7 -10
рН вредност	6 – 8.5
Вкупни материи (сув.мат.) mg/l	3000
Нафта и нафтени продукти (mg/l)	50
Масти (mg/l)	55
Жива Hg (mg/l)	0.005
Бакар Cu (mg/l)	0.5
Хром Cr ³⁺ (mg/l)	0.5
Хром Cr ⁶⁺ (mg/l)	0.1
Никел Ni (mg/l)	0.1
Олово Pb (mg/l)	0.5
Цинк Zn (mg/l)	2.0
Арсен As (mg/l)	0.5
Селен Se (mg/l)	0.1
Нитрати NO ₃ ⁻ (mg/l)	50
Нитрити NO ₂ ⁻ (mg/l)	50

- 6.4.2 Не смее да има емисии во вода од страна на инсталацијата за која се издава дозволата, на било која супстанција препишана за вода за која нема дадено граници во табела 6.4.2, освен за концентрации кои не се поголеми од оние кои веќе ги има во водата.
- 6.4.3 Нема да има испуштања на било какви супстанции кои може да предизвикуваат штета на канализацијата или да имаат влијание на нејзиното одржување.

Емисии на топлина

- 6.4.4 Нема термално испуштање кое ќе има влијание врз животната средина.

Емисии на бучава и вибрации

- 6.4.5 Емисиите на бучава од локацијата треба да се во согласност со стандардите пропишани со националното законодавство (Одлука за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните).

Табела: 6.6.1 Емисии на Бучава d B (A)			
Мерно место	Измерена вредност (dB)	МДК (dB)	Оценка
1.	78.4	70-80	Задоволува
2.	80.5	70-80	Задоволува
3.	69.2	70-80	Задоволува

- 6.4.6 Операторот ќе врши преглед на бучавата на локацијата на секои 12 месеци. Програмата за преглед на бучавата треба да се превзема во согласност со најдобрата пракса на ЕУ.

- 6.4.7 Бучавата од инсталацијата не треба да доведува до зголемување на нивото на звучниот притисок ($L_{eq,T}$) мерено на локации кои се осетливи на бучава во инсталацијата кои ги надминуваат граничните вредност(и) дадени во Одлуката за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетна бучава (Сл. Весник 64 од 1993 год.).

6.7 Емисии на вибрации

За мерење на вибрации користени се ISO 2631 – 1978 стандардите и Следната опрема:

- **Bruel & Kjaer, Schenk – Vibro FFT 41**, анализатор за вибрации,
- **Schenck – Vibroport 30**, дигитален виброметар.

7 Пренос до пречистителна станица за отпадни води

8 Услови надвор од локацијата

9 Оперативен план

- 9.1 Операторот ќе ги спроведе договорените мерки наведени во Табела 9.1.1, заклучно со датумот наведен во таа табела и ќе испрати писмено известување до Надлежниот орган за датумот кога било комплетирана секоја мерка, во рок од 14 дена од завршувањето на секоја од тие мерки.

Табела 9.1.1 : Оперативен план		
Оз на ка	Мерка	Датум на завршување
9.1	Активност бр.1 Едукација и тренинг обука на сите вработени со цел подигање на свеста на вработените за водење грижа на животната околина. Предвидена дата на почеток на реализација Октомври 2007 година. Организирање на програми за едукација на сите нивоа, обуки теоретски и практични за вработените кои се непосредни ракувачи, со периодична проверка на обученоста како и обуки кои ќе ја подигнат свеста на вработените за водење на грижа за животната околина. Вредности на емисиите по реализација на активността (Услови). Помали несакани емисии во животната средина и избегнување на можни хаварии. Оваа активност е континуирана и треба да се обновува годишно. Во делот на мониторингот се предвидува обнова на постапките и податоците по кој се пристапува. Треба секогаш да се додаде колкав е бројот на учесниците на Обуки и бројот на одржаните обуки. Извештаи од мониторингот (Опишете ја содржината на извештајот и предложете фреквенција на известувањето) Запис од спроведените активности, тема и содржина на обуката, список на присутни учесници, заклучоци. Известување годишно (или веднаш, после секоја промена во постапките за ракување со опасни супстанции, опасен отпад или потенцијален отпад) Вардар Долмит ДООЕЛ Скопје, Производствен погон Гостивар во насока на подобрувањето на управувањето со животната средина го има имплементирано стандардот ISO 14001, за подобрувањето на управувањето со квалитет го има имплементирано стандардот ISO 9001. Вредност на инвестицијата 5.000 Евра	Ова е тековна активност и се одвива континуирано.

9.2	Активност бр.2 Намалување на потрошувачката на суровини. Предвидена дата на почеток на реализацијата 2009 година Обработка на остатокот на суров доломит при првото просејување, т.н. „просев,, со мелење, пелетирање и сушење може да се врати на синтерување а со тоа се намалува потрошувачката на суровина. Оваа активност е се уште во фаза на истражување, пробна работа но засега резултатите се незадоволителни. И поради издолжените анализи и резултати за истото, во текот на преговорите беше решено да рокот за реализација на оваа активност се продолжи до крајот на 2014 година. Влијание врз ефикасноста (Промена во потрошувачката на енергија, вода и суровина). Намалување на потрошувачката на суровина. Извештаи од мониторингот (Опишете ја содржината на извештајот и предложете фреквенција на известување) Следење на намалувањето на потрошувачката на суровината. Известување еднаш годишно. Вредност на инвестицијата 250.000 Евра.	Предвидена дата на завршување на активността, според Операторот е 31 Декември 2014 година.

9.3	Активност бр.3 Поставување на континуиран мониторинг во инсталацијата. Предвидена дата на почеток на реализацијата Декември 2010 година. При преговорите беше заклучено дека мониторингот ќе се врши 12 пати годишно т.е. секој месец на испустот во атмосфера од Шахтна печка, а на останатите испусти во атмосфера: темпер печка,отпрашување-старо млинско и отпрашување-ново млинско ќе се врши квартално. Мерењата ќе ги врши овластена организација според потпиешан договор, со нејзина опрема. Вредност на инвестицијата 3.000 Евра	Ова активност е континуирана
9.4	Активност бр.4 Намалување на потрошувачка на енергии б)Замена на мазут со природен гас Предвидена дата на почеток на реализацијата Со завршување на примарната мрежа за гасификација на Р.Македонија „Вардар Доломит „ ДООЕЛ Скопје, Производствен погон Гостивар би се приклучил во најкус можен рок Замена на течно гориво - мазут со гасно гориво - природен гас, (кога ќе се активира гасоводот во периодот којшто следува). Индустијата за производство на варовник е високо енергетски-интензивна индустрија во која учеството на енергијата во цената е 50% во цената на самото производство, истовремено со ова би се намалила и емисијата на штетни гасови (посебно SO₂).Вредност на емисиите по реализација на активност (Услови).Во рамки на МДК Влијание врз ефикасноста (Промена во потрошувачката на енергија вода и суровина) Намалена потрошувачка на енергија, и намалена емисија на штетни гасови од печката во Погон Синтер доломит.Извештаи од мониторингот (Опишете ја содржината на извештајот и предложете фреквенција на известувањето)Следење на количината на гориво, а преку тоа и намалена емисија на штетни гасови. Известување еднаш годишно. Вредност на инвестицијата 1.500.000 Евра	Предвидена дата на завршување на активност Со завршување на примарната мрежа за гасификација на Р.Македонија „Вардар Доломит „ ДООЕЛ Скопје, Производствен погон Гостивар би се приклучил во најкус можен рок

А - Дозвола за усогласување со оперативен план: Закон за животна средина

Инсталација за која се издава дозволата: ВАРДАР ДОЛОМИТ ДООЕЛ Скопје, Произв. Погон Гостивар

Преглед на реализацијата на активностите од Оперативниот план и финансирањето

Р.б	Активност	Финансирање по години					Вкупно
		2007 Година	2008 Година	2009 Година	2010 Година	2011 Година	
1.	Бр.1	5.000 Евр.	/	/	/	/	5.000 Евр
2.	Бр.2	/	/	150.000 Евр.	100.000 Евр.	/	250.000 Евр.
3.	Бр.3	/	3.000 Евр.	/	/	/	3.000 Евр.
4.	Бр.4						1.500.000 Евр.
							1.758.000 Евра

10 Договор за промени во пишана форма

10.1 Кога својството “или како што е друго договорено на писмено” се користи во услов од дозволата, операторот ќе бара таков договор на следниот начин:

10.1.1 Операторот ќе даде на Надлежниот орган писмено известување за деталите на предложената промена, означувајќи го релевантниот(те) дел(ови) од оваа дозвола: и

10.1.2 Ваквото известување ќе вклучува проценка на можните влијанија на предложената промена (вклучувајќи создавање отпад) како ризик за животната средина од страна на инсталацијата за која се издава дозволата.

10.2 Секоја промена предложена според условот 10.1.1 и договорена писмено со Надлежниот орган, може да се имплементира само откако операторот му даде на Надлежниот орган претходно писмено известување за датата на имплементација на промената. Почнувајќи од тој датум, операторот ќе ја управува инсталацијата согласно таа промена и за секој релевантен документ што се однесува на тоа, дозволата ќе мора да се дополнува.

10.3 Сите позначајни промени во инсталацијата или работи поврзани со неа, а кои се од типот на:

(i) Материјална промена или зголемување на:

- Природата или количината на било која емисија,
- Системите за намалување/третман или преработка,
- Опсегот на процесите што се изведуваат,
- Горивата, суровините, меѓупродуктите, продуктите или создадениот отпад, или

(ii) Било какви промени на:

- Инфраструктурата на управување со локацијата или контрола со несакано еколошко влијание
- Набавувачите
- Кои би имале влијание врз животната средина

ќе се изведат или ќе започнат со претходно известување за тоа, и со договор со надлежниот орган.

Забелешка

Додаток 1

Писмена потврда за известувања

Овој Додаток ги прикажува информациите што операторот треба да ги достави до Надлежниот орган за да го задоволи условот 5.1.2 од оваа дозвола.

Мерните единици користени во податоците прикажани во делот А и Б треба да бидат соодветни на условите на емисијата. Онаму каде што е можно, да се направи споредба на реалната емисија и дозволените граници на емисија.

Ако некоја информација се смета за деловно доверлива, треба да биде одделена од оние што не се доверливи, поднесена на одделен лист заедно со барање за комерцијална доверливост во согласност со Законот за животна средина.

Потврдата треба да содржи

Дел А

- Име на операторот.
- Број на дозвола.
- Локација на инсталацијата.
- Датум на доставување на податоци.
- Време, датум и локација на емисијата.
- Карактеристики и детали на емитираната(ите) супстанција(и), треба да вклучува :
  - Најдобра проценка на количината или интензитетот на емисија, и времето кога се случила емисијата.
  - Медиум на животната средина на кој што се однесува емисијата.
  - Превземени или планирани мерки за стопирање на емисијата.

Дел Б

- Други попрецизни податоци за предметот известен во Делот А
- Превземени или планирани мерки за спречување за повторно појавување на истиот проблем.
- Превземени или планирани мерки за исправување, лимитирање или спречување на загадувањето или штетата на животната средина што може да се случи како резултат на емисијата.
- Датуми на сите известувања од Делот А за време на претходните 24 месеци.
- Име Пошта.....
- Потпис Датум
- Изјава дека потпишаниот е овластен да потпишува во име на операторот.

Додаток 2

Известување за податоците од мониторингот

Параметрите за кои извештаите ќе бидат направени, согласно условите 4.1.2 од оваа дозвола, се наведени подолу

Извештај	Фреквенција на извештајот Белешка1	Датум на поднесување на извештајот
Годишен Извештај за Животна Средина (АЕР)	Годишно	до 31-ви март секоја година
Евиденција на инциденти	Како што се случуваат	Во рок од 3(три) дена од инцидентот.
Мониторинг на квалитетот на отпадната вода	Тромесечно	10(Десет) дена од истекот на тромесечието за кое е поднесен извештај
Мониторинг на квалитетот на подземната вода		
Мониторинг на воздухот	Тромесечно	10(Десет) дена од истекот на тромесечието за кое е поднесен извештај
Распоред на цели и задачи	На секои 5(пет) години, со годишно ревидирање	3(три) месеци претходно, пред започнувањето на развојот
Ревизија на употребата на вода	Годишно	
Ревизија за енергетската ефикасност	Еднаш	
Преглед на бучавата	Годишно	
Извештај за можноста на намалување на проток во печките		

Certificate of Registration

ENVIRONMENTAL MANAGEMENT SYSTEM - ISO 14001:2004

This is to certify that:

Vardar Dolomit Doo
J.N.A No 318
P O Box 210
Gostivar
1230
Macedonia

Holds Certificate No: **EMS 524809**

and operates an Environmental Management System which complies with the requirements of ISO 14001:2004 for the following scope:

Production and delivery of sinter dolomite, dolomite masses and shaped dolomite products.

Certificate of Registration

QUALITY MANAGEMENT SYSTEM - ISO 9001:2008

This is to certify that:

Vardar Dolomit DOOEL
J.N.A No 318
P O Box 210
Gostivar
1230
Macedonia

Holds Certificate No: **FM 504509**

and operates a Quality Management System which complies with the requirements of ISO 9001:2008 for the following scope:

Production and delivery of sinter dolomite, dolomite masses and shaped dolomite products.

For and on behalf of BSI:

Додаток 3

Табела V.2.1 ОТПАД - Користење/одложување на опасен отпад

Отпаден материјал	Број од европски каталог на отпад	Главен извор	Количина		Преработка одложување во рамките на самата локација (начин и локација)	Преработка реупотреба или рециклирање со превземач	Одложување надвор од локација
			Тони / месечно	м/месечно			
Отпадна прашина од циклон на јаместа (шахтна) печка	10.13.12	Јаместа (шахтна) печка	60 тони				на градска депонија
Отпадна прашина од систем за отпашување во Старо млинско	10.13.13	Одделение припрема во Погон Синтер Доломитни Опеки	25,5 тони			Се враќа во производство	
Несинтеруван (недопечен) доломит	10.13.04	Технолошкиотпад при пуштање во работа на печка	неколку тони на 1- 2 години				на градска депонија
Прашина од систем за транспортирање	10.13.06	Систем за транспортирање	100				на градска депонија
Пластични канистри	15.01.02	Синтер Доломитни опеки	моментално околу 100 канистри во кругот.				Се враќаат на производителот на смола-Фенолит
Несоодветен Синтер Доломит	10.13.04	Останати стари количини од синтер доломит (стекната состојба)	200 тони		Во кругот на инсталацијата		
Мешан комунален отпад	20.03.01	Измешан комунален отпад (картон , пвц фолија , ал-фолија)	150 кгр годишно				На градска депонија
Отпадни опеки		Погон за опеки	20т		Транзитно покриено		На градска депонија

		Оштетени или не стандардни опеки по temperување			складиште		

ТАБЕЛА IV.1.1. Детали за сировини, меѓупроизводи поврзани со процесите, а кои се употребуваат или создаваат на локацијата

ПОГОН СИНТЕР ДОЛОМИТ

Р.б	Материјал/ Супстанција	CAS број	Категорија на опасност	Количина (тони)	Годишна употреба (тони)	Природа на употребата	R Фраза	S Фраза
1	Суров доломит Ca Mg (CO ₃) ₂ (Ca CO ₃ + Mg CO ₃)	16389-88-1 471-34-1 12125-28-9		110.000	110.000	За синтер доломитни маси или опеки	Нема	Нема

ТАБЕЛА IV.1.1. Детали за производи , поврзани со процесите, а кои се употребуваат или создаваат на локацијата

ПОГОН СИНТЕР ДОЛОМИТ

Р.б	Материјал/ Супстанција	CAS број	Категорија на опасност	Количина (тони)	Годишна употреба (тони/год.)	Природа на употребата	P Фраза	S Фраза
1.	Синтер доломит CaO MgO	1305-78-8 1309-48-4	Xi	Вкупно CaO +MgO 48.000	 48.000	За синтер доломитни маси или опеки	41	22-24-26-39 22

ТАБЕЛА IV.1.1. Детали за сировини, меѓупроизводи поврзани со процесите, а кои се употребуваат или создаваат на локацијата

ПОГОН СИНТЕР ДОЛОМИТНИ МАСИ

Р.б	Материјал/ Супстанција	CAS број	Категорија на опасност	Количина (тони)	Годишна употреба (тони)	Природа на употребата	R Фраза	S Фраза
1	Синтер доломит необработен на соодветна гранулација:							
	CaO	1305-78-8	Xi	Вкупно CaO +MgO		За синтер доломитни маси за металургија	41	22-24-26-39
MgO	1309-48-4	4.000		4.000	22			

ТАБЕЛА IV.1.1. Детали за производи, поврзани со процесите, а кои се употребуваат или создаваат на локацијата

ПОГОН СИНТЕР ДОЛОМИТНИ МАСИ

Р.б	Материјал/ Супстанција	CAS број	Категорија на опасност	Количина (тони)	Годишна употреба (тони/год.)	Природа на употребата	R Фраза	S Фраза
1.	Смеша во која носечки супстанции се:	1305-78-8	Xi	Вкупно CaO +MgO		За синтер доломитни маси за металургија	41	22-24-26-39
	CaO MgO	1309-48-4		4.000	4.000			22

ТАБЕЛА IV.1.1. Детали за сировини, меѓупроизводи поврзани со процесите, а кои се употребуваат или создаваат на локацијата

ПОГОН СИНТЕР ДОЛОМИТНИ ОПЕКИ

Р.б	Материјал/ Супстанција	CAS број	Категорија на опасност	Количина (тони)	Годишна употреба (тони)	Природа на употребата	R Фраза	S Фраза
1	Синтер доломит необработен на соодветна гранулација и тоа:		Xi	Вкупно CaO +MgO 22.000	22.000	За синтер доломитни опеки за металургија	наведени се посебно	наведени се посебно
	CaO	1305-78-8	Xi	Вкупно CaO +MgO 22.000	22.000	За синтер доломитни опеки за металургија	41	22-24-26-39
	MgO	1309-48-4		Вкупно CaO +MgO 22.000	22.000	За синтер доломитни опеки за металургија		22
2	Магнезит MgO	1309-48-4		220	220	опеки		22
3	Графит C	1333-86-4		660	660	опеки		
4	Термо карбон	1333-86-4		110	110	опеки		
5	Течна смола Bakelite 7037 FL 02 Смеша од фурфурил алцохол	98-00-0	Xn	550 (Количината е за позиции 5+6+7 Сите течни смоли)	550 (Количината е за позиции 5+6+7 Сите течни	опеки	20/21/ /22-36- -43	26-36/37-60

	Бисфенол А Фенол	80-05-7 108-95-2			смоли)			
6	Течна смола Bakelite 9308 FL Смеша од Фенол Формалдехид	108-95-2 50-00-0		Види поз. 5	Види поз. 5		20/21/ /22	26, 36/37/39- -60
7	Течна смола Novolak 4060 Смеша од Фенол Формалдехид	108-95-2 50-00-0		Види поз. 5	Види поз. 5		20/21/ /22-36- -38	24/25-26- 36/37
8	Смола во прав Bakelite 6879 FP 01 Смеша од Метенамин Формалдехид	100-97-0 50-00-0		220 (Количината е за поз. 8+9 Сите смоли во прав)	220 (Количината е за поз. 8+9 Сите смоли во прав)	опеки	42/43	22-24-37-45 -60
9	Смола во прав Novolak 84291 FP 01 Смеша од Фенол Формалдехид	108-95-2 50-00-0		Види поз. 8	Види поз. 8	опеки	11-23/24/ 25-34	22-24/25-36-- - 43- -45
10	Хексамин Есамина	100-97-0	Нп, F	88	88	опеки	11 - 42/43	16-22-24-37

ТАБЕЛА IV.1.1. Детали за производи , поврзани со процесите, а кои се употребуваат или создаваат на локацијата

ПОГОН СИНТЕР ДОЛОМИТНИ ОПЕКИ

Р.б	Материјал/ Супстанција	CAS број	Категорија на опасност	Количина (тони)	Годишна употреба (тони/год.)	Природа на употребата	R Фраза	S Фраза
1.	Смеша во која носечки супстанции се:		Xi					
	CaO	1305-78-8		Вкупно CaO +MgO+ додатоци		За синтер доломитни Маси или Опеки	41	22-24-26-39
	MgO	1309-48-4		22.000	22.000			22